

A

680

IX.

H O F G R E F

ÉNEKES KÖNYV

KOLOZSVÁR, XVI. század

KOLOZSVÁR, EGYETEMI KÖNYVTÁR

RÉGI JELZET: A.686

26.b.

Uj JELZET: MS. 686

B6 A6

A6 B6

ERD. MUZ.-EGYL.
RÉGI MAGYAR KÖNYVTÁR
I. Hung. 26 szám.

5 C6

C6 D

A6

A6 B6

Ex a
b
b
b
p
a
+
Holo

6

C6 D

Jegyzés.

A leíró híven ragaszkodván az eredetihez, minden lapra és sorra ugyanannyit írt, mellyet ha a sorra nézve eltevéstett / jellel jegyzé, hol annak végrödnié kellett volna. Az oldal + jel pedig a sorban – aláhuzott szó vagy betű nem elhibázott, de valóban úgy állólagát jelenti.

Ex a másolat a gr. Kemény József könyvtárában létezett, jelenleg állítólag a gróf ajándékából Vass József váci k. rendi tanárnál lévő Stoffgreff - féle Encyklopédiáé esonka példányának hiegerszitése, mellyet a gróf az akad. tár teljesebb példányából eschöröl tetett.

Holozwara febr. 2. 1863.

Kabó Károly
erd. muz. tanár.

ERDÉLYI MUZEUM
KÖNYVTÁRA

AZ IFFIV TOBIAS.

NAC HAZASSAGAROL VA-

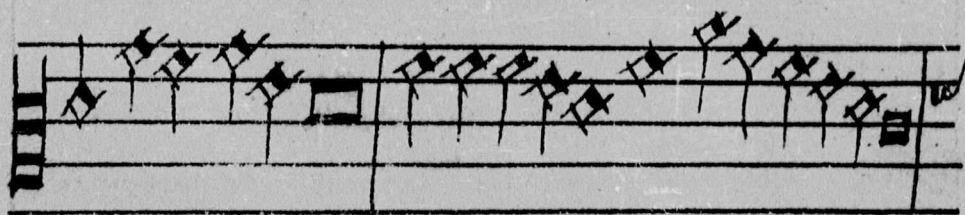
lo Historia enekbe

berzetet

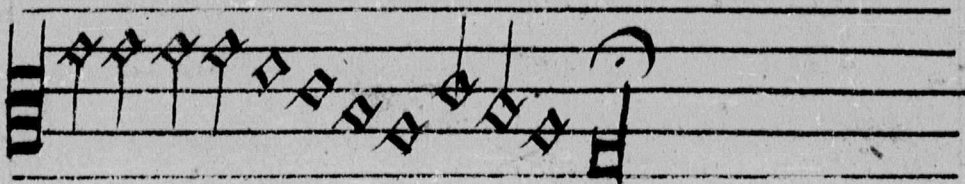
.?.

Minden embert erre süvém berint intec, hogy

az mely bent iget Istentől vöttetec, mint egy

*draga követ ugyan örzzetec, mert ha el vess-
titec meg sem lelhetitec.*

Im ha

Im ha az erkölchyöt bēnetec meg
nērem, chyac nyelvet vallyatoc ašt e-
somben vebem, igen el hirtatoc ašten
igyol hibem, törhető gyāmölchnec / hit-
nec en ašt nēstem.

Nagy vétke Adamma c lelkänket
rontotta; mint hatyünac ninchen sem-
mi változasa, vgyan nem fog rajtunc
Istennec mondanca, mint tőkneć nem
ragad töuis oldalara.

Oly lép tanusagal most acinac ta-
nachot, Régi ő törüenyből ertelmes / jel-
dakát, kikben oktat Isten mind at-
tyafia kait, mit paranchol kérlek hogy
fogdgyaatoc bōtt.

Régi meg lőtł dolgot hozoc elöt-
tökbe, kérlek meg hōllyatoc vegyetec
ekstekbe, mert nem sokat holoc mostan
er énekbe, chyac hogy használhatnēc
mostan nektec ebben.

Jakob orsogancac egy begeletiben,
Nēptalimnac földē illyē neuerezetben,
Galilei felöl vala vtt mentében, me-
ly vtt meggyen vala nap le enizetre.

Sephet

Sephet az Nejtalim varciyana
neue, Tobias az iambor lakic va-
la benne, ő fele ségénéce Anna aszony ne-
ue, Bép magzattya nác kis Tobias
neue.

Tobias az iambor Isten felő vala,
Isteni felelemre fiat ő tanította, bűlejt
nagy Bépen kegyesen okította, kinec
io erkölchen öröl attya, annya.

Országát akkoron Iraelnec bira,
Ierobeam kiraly nagy kegyetlen va-
la, aranyból ezüstből baluant alkotta,
ta, sídó népet baluant igen imattata.

Borsusagot teszen az nagy Vris-
tennec, igen vélkertete népet Iraelnec, e-
zen fel lobana haragya Istennec, mert
lön veszedelmec az begén kölségnece.

Irael népére kebsüle haragban, ki-
raly ki lakozic ben Assiriaban, sal-
manazar neue nagy hatalmaságban,
sídokat elvüve azért nagy fogságban.

El vitetec begén bent Tobias ve-
lec, mind szara népével rabságba eső-
nec, keserü sira sal fogva vitetenec,

chyac ad vala eren az Istenec.,

Chyuda isgalmasag Tobiasban
vala, mert attyafiaijt igen latogattya,
nyomorusagokat o kesergi vala, No-
ha elottoc esot nem ielenti vala.

Ott az Salmanazar kiraly meg
hott vala, hatalma marada egy vitez
fiara, kit koronaranac az Asiriaban,
Sennakerib kiraly neki neue vala.

Nem soc ido muluan sidokra in-
dula, Sennakerib kiraly mert hatal-
mas vala, tizen negy esztendő fordulat-
ban vala, Ezechias kiraly birodalma
vala.

Nagy segyent akkoron Sennake-
rib valla, mert az nagy Vristent igen
meg karomla, szaz nyoltzuan ot ezer
nepe ott meg halta, meg ornönön maga
is nagy futua balada.

Vgy oleti vala Segen sido nejet,
Salmanazar kiraly fogta vala oket,
nagy boszulasaban oly segeneket, tit-
kon bent Tobias temeti testeket.

Buuaban Tobias lefekuec agya-
ra, mert

ra, mert az temetésben testet meg faraksta, ott elrenderedék egy edes alomba, s benne egy fecské akkoron ganygla.

Immar Tobiasz nac szeme meg vakula, Sennakerib kiral is őt kergeti vala, ott az szegenség is reyaya borula, talam Sijueben volt ilyen gondolatya.

Vr Isten te benned mind öröcke bízta, en fejemet nem tudom most is houa hájchyam, nagy nyomorúságban vén koromban, iudam, nem tudom mit tegyec fejemet kire bízam.

Mely szép könyörgéssel imadkoznunk kerde, nagy jóharkodásban egy siralmat kerde, Vrsten nagy ió tetemert iuda eszebe, ilyen szép könyörgést keleruben berze.

Aldot o Vrsten te chyelekedéled, mert igaz teneked minden itületed vtaijd igalság kiáltunc teneked, mert nyomorultaknac gondokat viseled.

Né legyec feleduen előtted Vrsten,

ten nagy esedezésem iulón te elődbé,
ne al borsut kérlec, en nagy büneymen,
büleijnknec vétket ne velsed szemönk-
ben.

De hogy nem engedenc paran-
cholatidnac, azért adal kerbe gonosz
poganoknac, töuelest engedel mint
szegén iuhoknac, nem tuggyac ma hol-
napc adatunc halalnac

Reyad bízam vram en szegén-
telkemet, io akaratombol kérlec en té-
gedet, vegyed hozzád immar en szegén
telkemet, ne kesergesd immar kes-
lec életmet.

Éz könyörgést mikor bent Tobi-
as monda, kegyelmes az Isten ötet
meg halgata, az Raphael angyalt ot-
tan el bocsáta, hogy bent Tobiasnac
bükséget meglatna.

Az könyörgés után Tobias szólt
vala, edgyelten egy fiat elő hívattata,
szauat meg halgatna neki paranchola,
hamar önnön magát keszitene utra.

Sies ugy mond fiam Tobias a szót
mondgya

mondgya, mennyel Medusokinac ö tar-
tományában, mikor bejutandak Ra-
ges városában, ekononnac az Gab-
lusnac karában.

De ne felelogtard semiben elme-
det, tük gyra erüwtöt Sabelustol ke-
ried, ö ados levelet eleybe veszed, meg
adgya bizonyal fiam azt meg higgyed.

Erre kis Tobias felele attyanac,
kegyelmed ennekem mit mond alloc
annac, kesz vagyoc engednem paran-
cholatodnac, szolgáloc mindenben
mint edes attyamnac.

Semmit ö attyanac elene nem ho-
la, olly nemes erkölche ö nekie vala,
az Vristent féli es tiszteleli vala, sülejt
nyomorusagban szolgallya.

Im ha meg seküntyüc mostani i-
dőben, lattyuke iffiakat attyokhoz
kivsegeben, ninchen attyoc annyoc na-
loc bechöletben, makokat alittyac if-
fiac negetsegeben.

Igir Isten hoszu életet exeknec,
kie tisztefségeket tesonac sülejeknec,

nemes ayandec erkit lokan elvetne
nem bükség holbszu fark effele' kechkek-
nec.

Iffiu kis Tobias attyanac elst mon-
da, hogy Sabellus ötöt chyac ingyen
sem latta, az utat sem rugya kin oda
iuthatna, erre nagy Tobias felele elst
moncla.

No keres egy tarsot fiam te ma-
gadnac, kinec hyvségere teged büz-
hasfalac, iudalmat megadom mind e-
gy pinzég annac, Tobias ki mene elő-
le attyanac.

De hogy iutot vala kapu eleybe,
hat egy iffiu magat el fel öuerrete,
mint ha mayd kés volna vtra erednie,
öttözetü vala ékes ö nekie.

Ezt az kis Tobias be siua attya-
hoz, mert igen geryeder büne neki a-
hoz, iffiu hogy be iuta az nagy Jobi-
ashoz, közöjto nyöjta mint meg
nyomoruulthoz

Büzzal az Istenben es legy nagy
örömel, felele Tobias münemö örö-
mel, eg-

mel, 'egnec vilagat is nem latom. Se-
mel, monda iffju neki meg gyógyul-
ezennel.

Ragest medorumban tudnac a'ot
kérdi, Tobias iffjutol iffju a'ot felele,
tudgya az Sabellut is ö iol ismeri, fi-
at kis Tobias oda tudgya vinni

E'ot nem ismerhetic Tobias ki
volna, Azariav az nagy Ananias fia,
Kristen nec Raphael nevö angyala, ki
Szent Tobiasnac, h'jv'séget Solgala.

Chyuda az Istenec volunc ily na-
gy gongya, lidoc egyptombol hogy ki
önec vala, egy angyal mert ökett igaz-
gattya vala, e'yel napal nekic h'jv'sé-
get Solgala.

E'ot meg parancholta ö Szent ang-
yalynac, Tégedet kerekben hogy ök
h'rdorxanac, h'yo ember utadban ne-
ked Solgalyanac, ne archyanac kövec
az te labajdnac.

Nagy böchiüs nalatoc az telhetet-
lenség, angyaloknac nem hagy Sol-
galni rel'segség minden keuanlagtol
ektelen

chtelen nyereség, azért következik loc
berenchesetlenység.

De mikor Tobias fiát el kélsítte,
egészséget menyből őtának kére, or-
tráját apollya nyakat megölele, ke-
gyes aldomással őket el erekte.

Ezen Anna alsbony sokat gon-
dolkodék, hogy ő magzatlyokat nagy
vitra orelőte, vén ember Anna alsbony
azon fohaszkodék, mint alsbonyalatfe-
gő keseredék.

Ottan emlékezek ő egy magzat-
tráról, ő engedelmenek nagy iambor-
ságarol, ő horajoc való io Bolgalat-
tyarol, magát nem tarthatta ilyen
nagy sirástol.

Vénységünknek fiam valal ő esta-
pia, somoruságunknak minden vigas-
sága, nyomoruságunknak valal tájla-
loya, ez nagy beégénységnek minden
gárdagsága.

Ölly igen kéreti Tobias ne sirna,
mert vererli fiát Istennec angyala, ep-
pen egészében ismét öne hard, An-
na alsb.

na als hony elst halla sirast el hagyta.

Labuc kis Tobias angyallal mint
iarnac, egy napi iaro földet mikoron
iarnac, Tigris vize melle chyac ha-
mar iutanac, Tobias le vona saruyat
labanac.

Es az vizen kerde labat mologat-
ni, ott egy nagy ondoc hol kerde reya
kapni, rettene Tobias kerde kialtani,
Ararias ne hagy az halnoc meg mar-
ni.

Ne fély monda angyal kapd az
kopottoyat, ragada Tobias ki ranta a
halat, tapodnia kerde halat talpa a-
latt, Ararias monda hasichad meg ha-
sat.

Tobias ki vehe épeyet büvet győ-
rat, meg mondgya ő neki követkerő
hasznat, hol turre vetnenc büueben e-
gy falkat, monda loc ördögnec illy
+ hiszától tudassat.

Eren kérdlec monda Tobias an-
gyalnac, hol leszen ez éyel helye la-
kassunknac, mutat egy bép varost an-
gyal

gyal Tobiasnac, itt leszen ez éjel helye
nyugalmunknac.

+ Te nemzetid köztöl itt egy iambor
lakic, iambor Raquelnec népsöl
hiuattatic, szép leányoc vagyon harak-
nal ő nékic, szép Tasa alszonnac leány
nevelstetic.

Agyad ez szép leány most haras-
tarsul néz, mellyet feleségül mostan
te hozrad véls, sőt marhat leannyal
sütlejtöl te véls, ha en bebedemnec To-
bias te most kís.

Angyalnac Tobias így felele mō-
da, leant het fertiunac hallom attac
volna, de az ördög őket mind meg öl-
te volna, felec hogy velem is leány vgy
ne iarna.

Ne fély semmit monda angyal
Tobiasnac, mert ördög hatalmas art-
hat chyac azoknac, Mennece bent lel-
ket kic tölöc elhanyac, értelmec chyac
olyan mint lonac baromnac.

Sőt ha be menendez leannyal az
harban, senuedes iozansag legyen te
magad-

magadban, könnyögeled legyen nagy
sokarkedásban, nem fog rajtad sem-
mit ördög chyaláidsaga.

Chyác hamar az várost ökel kö-
zelítec, Raquelnec harát ök ottan
meg lelek, iffiakat mind ketten harba
el be viuec, iffiak ielen voltat ot igen ö-
rölec.

Régi iamborokrol példat tanul-
atoc, kerestyenec mostan tij reatoc To-
loc, noha hiuec vattoc de keuelyec vat-
toc, vendeg vton iarot igen orolyatoc.

Irgalmassagoknac maga edgyic
iegye, vendeg vtoiarot mindē harba
vėgye, elot mondgyatoc sokson metr- +
önc itt ben vele, ha chyac egy penze is
ninchen erlöenyebē.

Pőzuašt ak Raquel kerdi honnet
iönc, mondac fogagabol iönc Si-
niuenec, kerde nagy Tobiašt vajha is-
mernetec, Raphael felele ottan Rag-
uelnec.

Sőt mő iol ismerőc Tobiašt ki
volna, vőaua mutata ar kis Tobiašt

ra, ex nagy Tobiasnac egyetlén egy
fia, Raguel abt halla artral le butula.

Men teged algyon Raguel abt
mondgya, mert vagy ily iambornac
berelmes magzattya, öiöttökben fir-
nac felesége leanya, ebédet Raguel ot-
tan chynaltata.

Tobias sem elsic sem isic abt mon-
gya, még nem a' mit keuan nekie meg
adgya, feleséget Sarat maganac keuan-
nya, Raguel abt halla nagy sokat gon-
dola.

Az het firfiakrol sokat gondolko-
dec, ördögtöl fialaloc hogy ilyen tör-
tinec, feltti kis Tobiasst vgy nechalat-
kornec, Raphael abt mondgya hogy
ne gondolkodgyec.

Ne fél neki adnod te bép leanyo-
dat, gondollyad Istennec nagy hatal,
malagat, azért nem vafhatac het fir-
fiac Sarat, Illesse Tobiasst mint te at-
tyad fiat.

Raguel az leant ottan elő hiua,
iob keret Saranac keréuel meg foga,
iffiu

9
ittü Tobiasnac iob kerében ada, térd-
re esec kezét felemele monda.

Mindenható felség vagy minden-
nec vna, Abraham Macnac Israelnec
vna, tñ haragsagtokat fiaim meg al-
gya, ő bent áldomását bñrya igargal-
sa.

Ligan az vachorat mikor el vé-
geres, az bñp Sara alsóont agyas har-
ba viuec, Tobiasst leankoz bñpen be-
késerec, hala adas vñan az vendég el
osblec.

Atkor emlekerec bauarol angyal-
nac, süueben egy farkat tűrre vetne
halnac, ada ördög legotan magát el-
sutasnac, akada kerébe Raphael an-
gyalnac.

Telső Egyiptornnac nagy sörö pu-
sotaján ragya meg kötözve ez mai na-
piglan, így volnanc erősséc ördög nec
hatalman, ha iarnanc Istennec kegyes
tanításán.

De ha tñ be gyűltet az mennye-
kerőben, ket fele nagy iobag vagyori.

erkölchtökben, az első is erkölch al-
dott reseksebben, az másik is erkölch
az nagy tombolásban.

Ruha öltözeti vgyan kevelségel,
hunyorgatnac istiac ott merges kemec-
kel, ördög is forgodic körtőc az fa kes-
sel, nem bererz iott higyed ott az mel-
terségel.

Por el kölskönesben aző tanach-
körtőc, aytot völegenyre. hogy meg
ostromtyasoc, bironi nē tisztesség ba-
tor el hadgyatoc, mondom chyac bo-
londlag valahol kaptasoc.

Immai matod rapon kintén hay.
nal korban, latattya Raquel öket ag-
yas harban. Tobias Jaraua hat alok-
nac agyban, Raquel Istennec lön hala
adasban.

Aldot vagy Vristen Israelnec v-
ra, hogy nem történet nekünc mint a.
littyuc vala, bent irgalmasagod ma
mij reanc halla, ördög ellenfegtöl va-
gyunc szabadulua.

Egy gardag ebédet Raquel ber-
rete.

Zete, Somlőgya barattja hozzá mind
be gyűle, látac Tobiasnac vala egélsé-
ge, io Berenchejecken az vendég ö-
röle.

Minden ióságnal Raquel ayan-
la, felet Tobiasnac az leányal ada, e-
zen meg eskövec hűtöt be írta, holta
után az többit mind nekic hadna.

Ararias angyalt Tobias bochya-
ta, tűz gyra exültöt Sabellustol hoz-
na, es az Sabellust is menyekeröbe
hina, Ararias halla ottan elindula.

Sabellus angyallal menyekerö-
be iuta, mind kettöt Sabellus ékelen
meg alda, Tobiasnac es az Saranac
elöt monda, tü haragsagtokat Krísten
medaldgya.

Kébsőc kis Tobias hara indul-
nia, Raquel vgy kéri ne sietne hara,
Tobias nem akar semmit mulatnia,
nem akar maradni Raquel meg lata.

Ada meg öneki Sara képs lea-
nyat, vele özve ada nagy iambor sol-
gákat, kic Sarat solgallyac nagy soep
leanyo.

leányokat, gardag öltözetet drága
bőp ruhákat.

Juhokat barmokat temerdec loc
kinchet, özürecket ada es nagy bőp
teueket, mas seregben haytnac bőp bo-
ryus inöket, berencheri vendeg ott
mind ketten öket.

Attyat annyat Sara terden aluan
keri, ő aldomalokal erebec követi, al-
nac mind környüle bőp leány barai,
küleü rokoni elöt mondgyac ő neki.

Istennec angyala tüteket vezéri-
en, Istennec angyala tü velesec legyen
ipad napod teged nagy io neuen ve-
gyen, istiu kis Tobias tegedet keduel-
lyen.

Tiren edgyed napra vtra irdula-
nac, karan varosahoz mikoron iuta-
nac, ki ellenben vala Ninive varos-
nac / az Raphael angyal monda Tobias-
nac,

Tudom hogy var teged attyad
nagy banatban, ier mennyünk el elöl
had iöyenec lassan, vögy horrad az
halnac

zec, het nap erenkörben chyac ha-
mar be telec.

Sara a kon iuta minden népeyeuel
iambor hyv bolgakal ozuerel teuck-
kel, nagy bép leanyokal draga öltö-
zettel, temerdek iszaggal es draga
kincheckel

Nagy halat adanac eren az Isten-
nec, tisztelességet stönc az nagy Vristen-
nec, bép dichüreteket ök mind énekle-
nec, nagy io berenchyeuel hogy hara
iönnenec.

É pelda tünectec esetekben le-
gyen, igargafson Isten io berenchye-
tekben, dichüritessac Isten az ő szent
neuében, tisztelesség ő neki mind örök-
ke Amen.

Ezeket énekbe az mely ember ber-
ze, neuét vers feyekben bépén ki ielen-
te, szöletestöl eddeg elstendöt meg ve-
te, mas fel erer ötuen elstendönc le-
le

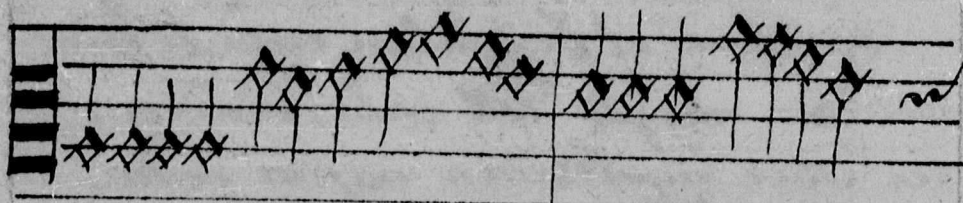
..?..

AZ

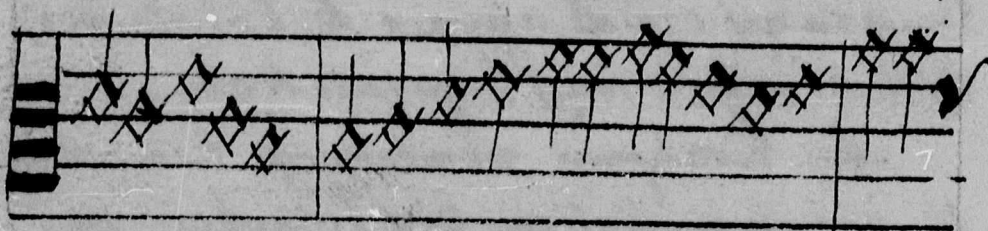
AZ ASVERVS KIRA-

12

LYROS ES AZ ISTENFELO
Heltker Kiralyne alszo-
nyrol valo Historia.

noiaia samki uetetre dauid (más irás)
Regen ez vala az neues Jerliaban kületete e-

löt három száz hatvan hatban az Asuerus va-

la kiralyagaban. Artaxerxes mas vala ospa-
gaban.

t. 2.

Ennec

Eunék vala igen nagy kiralsaga,
kirallyok közt nagy vala gazdaksá-
ga, ö népe közt nagy vala urasaga,
soak es huszon het vala tartományja.

Gondola alst kiraly az ö bűnében,
vű vduart kirdete egy io kedueben,
nem tön kiraly kimellest ö kinchében,
tiszt sarcojt kiuata cleyben.

Imar förrac be iöttec vala, vű vd-
uarba mind el begyűltrec vala, lakodal-
mat igen nagyot töt vala, vendegseg-
nec skaz nyoltzuon napia vala.

Nagy loc kinches nepeynec meg
mutata, pohar sokit kiralyki rakatta-
ta, arany erüst agyais kihozata, ar-
vakat mind meg ayandekoza,

Az kiralynac vendegsege kin va-
la, varas mellett egy bűp beregben va-
la, az kiralne alszony városban vala,
alszonyoknak lakodalmat töt vala.

Vásti neve az kiralne alszornac,
nagy bűp végén mindenec chudalkoz-
nac, nagy alszornoc nekie oduarolnac
egy io kedue hogy iuta az kiralnac.

Az kiraly het stopmesterit kiua-
ta, s'ep' vastikhoz io kedueben bockata,
fel öltörné ruhayaban akit hagya, ko-
ronayát fel tenne paranchola.

Semít alszony egyebet ebben ne-
tenne, az kiralyhoz vendegsegbe ki-
iöne, nagy képsége tisztepségere lenne,
hanem iöne nagy haragyaban lenne!

Tisztepséget az kiralynac nem né-
ze, ö kiraly ruháiat fel nem veue, ko-
ronayát ö feyében sem teue, kiraly mód-
datát alszony hatra vete.

Münalara kiralyhoz ki nem me-
ne, nagy haragya lön reya kit nem ve-
le, fő tanachot kiraly el be hirdete, ta-
nachoknac boksuképpen beszélté.

Jöuenec be a tanachba nagy vrac,
Perliabol Mediabol az vrac, Sidia-
bol Siriabol fő vrac, nagy loc tarto-
manyogbol fő fő vrac.

Molla vrac sokat tanachkozanac,
alszony ellen nagy lokan nem bolanac,
alszony miat meg nyomorodnanac,
bola egyic hogy vesoteg halgatnanac.

Elst iol latod felleget vram kiraly,
hogy te egy alszony emberrel nem bi-
ral, nuha neki erossen parancholat, o
miatta elottune segyent vallal.

Pelda leszen az mü feleségiünknek,
maloc helyye nem leszen bebedüünknek,
megvtaluan minket mind hatra, vet-
nec, mert példát kiralne alszonytól vöt-
tec.

Velle vadnac az mü haras tarla-
sinc, ha hallya orsag berent mind meg
mongyac, alszony nepec vrokát meg
vtallyac, mü parancholatinkat nem
fogagyac.

De ha tetric felséges vram neked,
az kiralne alszony legyen hitlened,
haras tarsad o ne legyen teneked, tisz-
tit adgyad annac az ki kel neked.

Jelenched meg vram ezrel hara-
god, békeleggel orsagodat meg tar-
tod, boldsüdat es mü boldsüunkat meg
állod, azon helyyet alszonyt talal orsa-
god.

Az kiraly hogy halla elst ioua ha-
gya, az

gya, az sóp Valtit király hitlennec,
monda, nagy loc nyeluen leveleket isa-
ta, orszagaban mindennec tudni ada.

Tölle király orszagit mind el ve-
ue, régi mészoragat király nem nére, ö
varabol ö harabol ki üre, egy nyomó-
rútt aszbonya ötöt teue.

Vála immar egy néhány napia
annac, nagy haragya el mulec az ki-
rállynac, emlékezec sóp ségéről Valti-
nac, arról gongya esec ö vduaranac.

Isolla tötanachoc így végezenece,
valahol sóp leanyoc leletnenec, kisa-
ly oduaraba be vitetnenec, draga sóp
ruhagba öltöztetnenec.

Hamar harac berte mind el iara-
nac, sóp türeket kiket találhatanac,
király oduaraba sokat hozanac, min-
denit draga ruhackal ruhazanac.

Ennek elötte regen el romlót va-
la, az Israel nepe foglagban vala, kiket
az kambises rabba töt vala, loc or-
szagba szellel oszlottac vala.

Soc lean közöt egy arua lean va-
la, lean

la, leon Israel nepe körzül vala, az le-
annac ö neue Hester vala, Mardoche-
us battya neuette vala.

Termete szép az leany gyenge va-
la, szép beszede mindennec kedves va-
la, leanyoc költ igen alacsony vala,
iambor vala Isten ött lattya vala.

Ex leanyoc mind fel öttöfölte-
nec, az kiralyhoz feyenkent kélsüle-
nec, külön külön eleybe menenec, az
kiralynac nagy lokan nem tetrenec.

Kendi szerent gyenge Hester öl-
törec, az kiralynac palotayaban lé-
pec, gyenge Büne kiralynac igen tet-
rec, régi tarsarol kiraly feletkerec.

Ime kiraly az leant meg szerete,
egy aranyas szép szegbe be ültete, koro-
nayát fejébe fel tétete, mindeneknec
felette tüsteltete.

Nala Hester mindennel ked-
vesb vala, alszony helyét alszonyma töt-
te vala, het hospmestert alszonnac a-
dot vala. Vásti orszagit neki attla vala.

Tölle azért battya nem melőbe
vala, ki

vala, ki az Hestert el fel nevelte vala,
 a' haz elöt mindennap ott iar vala, bü-
 zöt ember által tanittya vala.

Ez üdöben illyen dolog törté-
 nec, ket komornic kiralyra tanachko-
 zec, keucelyseget kiralynac nem ben-
 uednec, ök az kiralt titkon el rekente-
 nec.

Rolla hamar Mardocheus izene,
 hogy az Hester az kiralyhoz be men-
 ne, ez arulast kiralynac hírre tenne,
 ebben ötöt bizonysagul be venne.

Az kiralynac szép Hester meg ie-
 lente, battya, sauaua kiralynac beszé-
 le, ennec hamar az kiraly véget ere,
 komornikokat kiraly megölete.

Am az kiraly kronikába tettele,
 Mardocheus hogy halattol meg men-
 te, de chac hamar ö süüéböl ki vette, ö
 hiyvseget neki meg nem fizete.

Imar Vasti helyet szép Hester va-
 la, minden orsag ötöt asonlya, vala,
 kiraly vtan egy fő vr Aman vala, ki
 mindennec kiraly vtan fellyeb vala.

Aman nagy vr mindennec paran-
chola, kiraly vta n mindent fellyül ha-
lada, az Amannac gardagsaga nagy
vala, nemzetsége nagy loc es gar-
dag vala.

Söt az kiraly mindennec hatta
vala, ez egy vrnac terdet feyet hayta-
sia, Mardocheus mindenkör ott ias
vala, de neki terdet feyet nem hayt va-
la.

Valanac kic sokszor esöt lattac va-
la, Mardocheus terdet nem haytot va-
la, az nagy vrnac végre meg montac
vala, ö maga es esöt sokszor latta vala.

Igen meg hasaguec reya szjueben,
de nem banta az embert semelyeben,
akara vesöteni ö nemzetiben, Amaru
mene be kiraly eleyben.

Rolla Aman az kiralynac igy
szola, orszagaban hogy ily keuely nép
volna, ki kiraly felséggel nem gondol-
na, melto volna hogy azért mind meg
halna.

Gondgya arra az kiralynac nem
volna

volna, es semmi kart azokban nem val-
lana, mert mind raboc es lido nép az
volna, arról kéri neki hatalmat adna.

Igir vala az kiralynac nagy kin-
chet, kegyelmessen meg halgatna be-
szédet, kiraly exzel ielente meg ő szü-
uet, az nagy vrnac kiraly ada gyürö-
iet.

Nem kel nekem monda kiraly na-
gy kinched, valamit akarsz az neppel
aszt téged, ha akarod feyenkent meg
büntetted, ha akarod bátor mind el ve-
szessed.

En te hozzad mindenkor igen
biztam, te miattad en karomat nem
vartam, orloagomat te veled otalmab-
tam, azért eszt is bizon te nyjad hat-
tam.

Sőt az Aman diakokat hívata, or-
loagokra leveleket irata, postac altal
hamar elhozdoktata, az kiraly neué-
uel eszt paranchola.

Az tür holnap mikoron el be te-
lec, az tüst tartoc népeket mind fel ve-
u 2/ uec, lido

uec, lido népet orszag loerent meg öl-
nec, tisztec vesone, valakie elst nem ten-
nec.

Mardocheus exdolgot hogy meg
halla, io ruhajit magarol le baggata,
sagbol maganac ruhat chinaltata, kel-
teruesen az Istenher kialta.

Azon keppen varasokban meg
tudac, mindenut elst lido nepec meg
hallac, Siuast Siuast nagy bertelct tar-
tanac, az Istenher mind el fel kialta-
nac.

Be mondac elst az lep alszony El-
ternec, battya attal hogy mind az lido
nepec, egyetembe neki könyergené-
nec, nyerne kegyelmet kiralytol fey-
eknec.

Itt embert bochata Ester battya-
hoz, irene meg harmintz nap nem
mehetet vrahoz, eskie hiuatlan men-
sienec kiralyhoz, azoc közel lennenec,
az halalhoz.

Lam az kiraly mikor loekiben ül-
ne, ha azokra arany veszöt nem vet-
ne, min

ne, minden ember arántol ott el ves-
ne, az oduarnac ez vala ö törvénye.

Igen kéri battya az Estert, hogy
ne nézne semmi halált es fegyvert, kö-
nyörögne nem chyac az ö fejéért, ha-
nem mind meg nyomorodot népej-
ért.

Soha ne veld battya neki azt mon-
gya, hogy Istennec az legyen akarát-
tya, alszonyiságból chac magának hasz-
nalna, nemzetségét ö mindent meg
vtalna.

Perliabol Isten még meg szabá-
dít, de ha Ester te nem szabad nemre-
tid, Isten neked alarhattya dolgaidd,
mint az Vasti el vesztet loc orszagidd.

Són az Ester ezen nyomorúságbá
hagya érte lennenec imátságban, har-
mad napig lakék kamarájában, nagy
ohajtalt tön Ester ö harában.

Az szép Ester ruhájában öltöze,
ö alszony nagy szépjege meg tetze,
gyenge búne szép piros búne fénlec, ki-
rally eleybe Ester be lepec.

Chyac ket lean Esterrel be ment
vala, edgyic gyenge Esternek legit va-
la, malic ruhaya allyat fogta vala, post
ne tenne ruhajat viszi vala.

Íl vala aranyas beküben, fénlic
vala aranyas öltözetüben, rettenetes
vala teküintetyben, reya tekinte mint
gonoz kedüében.

Tölle Ester olly igen meg rette-
ne, alst alita hogy imasan el veszne, az
leanra Ester magát ereszte, imá kiralt
ottan meg kelerite.

Azontol kiraly bekiböl fel kele,
sóp Esternek cleyben ott mene, nagy
sóp boual az Esternek felele, hogy ő
tölle Ester meg ne rettenne.

Semmit ne fély atyamsia sóp Ester
mert tégedet en törüenyem el nem
tör, te ellened hazamban ninchen fe-
gyuer, arany veszömet holblam iegyjöl
sóp Ester.

Soha ninchen en clöttem felel-
med, batron nekem temeg mondgy-
ad, beszéded, mert en nalam bizon na-
gy te

gy te berelmed, kellemetes ennekem
te bérwéged.

Vete kiraly feyere arany velsöt,
meg chokola a' bér Ester az velsöt, el
mulata ő hirtelen teelmét, így kerde
el az bér Ester bérédet.

Egyebet Istenöl nem keuantam
chac felséged egéségben lathaksam
felségedet en hiuen szolgálthasam,
en/ banatom arral el mulathassam.

Reyam tekinch vram te bemej-
del, legy en hoxram nagy kegyelmel,
ségeddel, vachorara Roxram iöy egy
kiueddel, az Amannal mint büköt
embereddel.

Ottan véue az kiraly elöt io ked-
uel, vachorara mene az egyhiueuel, a'
vachora fel kele nagy örömmel, sola ki-
raly Ekternec tísota hüuel.

At mit töllem keuanb Ester meg
adom, azért kery këröt en töllem aka-
rom, orsagomnac felét töllem nem
tartom, ha keuanod alötis te neked a-
dom.

Mihelt halla Ester ilyen felele,
semmit egyebet kiralytól nem kérne,
chya ebédre ma's nap hozza iöne,
az ö hye Aman ö velle lenne.

Aman az kiralytól ottan ki me-
ne, Mardocheus mellöl haza erede, ö
siueget ingyen sem emelite, ö harag-
yat inkább megöregbite.

Nadgyal inkább Aman reya hor-
aguec, barainak öerröl bolsokodec,
kiraly kiralyne abszony mind beres-
nec, chya ez egy emberröl nem töl-
tetnec.

Panaszolkodalat barati hallac, ta-
nachol feyenkent ö neki adac, Mardo-
cheust hogy valahol találnac, egy a-
kakotofara felakalttanac.

Ennec egy akakotofat faraktata,
magassaga fanakötuen sing vála, ö ha-
zanal tat fel állatta vala, reggel az ki-
ralyhoz el be ment vala.

Nem nyughatec mind az eyel az
kiraly, kronikajst oluastata bolgaij-
ual, iuta arra hogy az aruttatalsal,

mint iart vala az ket komornijkkal.

De kronika igazan mondgya vala, Mardokheus meg ielentette vala, kerdi kiraly ha meg firzette volna, szolgalattjat annak meg atla volna.

Erre kiralynac szolgaïj mondana, kiraly tartozik illyen nagy iambornac, hyusegejert iambor Mardokheusnac, mert meg exert semit neki nem attac.

Törtinec az ayton be lepet vala, hogy ez sokat kiralynac szoltac vala, az to tanach ki vesoteni akarja vala, Mardokheus hogy o mija meg halna.

Menne kiraly o tanachat meglata, tanachyanac kiraly ottan est monda, mü fisloteseg ember nec melto volna, kiraly az kit tisztelnye akar na.

Aman halla az kiralynac mondasat, mindeneknel nagyobnac vele magat, hogy megörögebitene o hatalmat, illyen keppen Aman kerde o szauat.

Reya adgyanac soep kiraly ruhát, ev alaja egy feje mentü io louat, fejben, te-

ben tegyenec arany koronát, erre va-
lasztanac egy fő nagy vrát.

Délig szóll az városban visel-
lye, az vtrakon az nagy vr est iuöl-
chye, minden ember hogy az embert
tisztellye, mert ő maga kiraly embert
tisztelte.

Ottan kiraly Aman nak parán-
chola, Mardokheussal vgi tenne mint
monda, semit ebben az Aman el ne
hadna, ha haragyat venri ki nem a-
karna.

Chyudalkozec az Aman meg rét-
tenc, kiraly elől Aman hamar ki me-
ne, Mardokheust is lora fel iltete, az
mit kiraly hagyja hamar be tölte.

Flaborodoc az Aman meg söüue-
ben, megfélemltec ő chelekedetiben,
azon körbe hivatec vendegségben,
kirallyal kiralne alkony eleyben.

Eremében az kiraly vigan lakc,
az io borban kiraly nagy sokat iuec,
es az kiraly vegre meg borlodoc, il-
lyen szóval szóla kiraly Ethernec.

Válamit

Valamit kérsz Ester töllem meg
adom, azért te kérést töllem aka-
rom, orsagomnac felét tölled nem tar-
tom, ha keuanod asztis te neked adom.

Sőt az Ester az királynac felele,
ha felséged nekem kegyelmes lenne,
szünet elől engemet el nem vétne, en pa-
nasoom felségednec ez lenne.

Soha semmit felségednec nem vét-
tem, sem nemzetem az mint en meg
elmeritem, felségednec beattac mint
ertellem, el arultac kit en nem érdem-
lettem.

Végezte ezt hogy Aman en né-
peimet, mindenöt le vagyac nemzet-
ségemet, minden orsagra külte leue-
leijdet, Aman dolga hídgye meg be-
szédemet.

Banatomat yram en nem monda-
nam, ha népemnec chyac rablagat hal-
lanam, chyac leanyol felségedet szol-
galnam, felségedet en öönmest hal-
gatnam.

Lam az kiraly halla alszony be-
szédet

Isédet, meghalgata az Ester könyör-
gelet, az Amanra kiraly vete Iséméjt,
nem tühete kiralynac tekintetit.

Im az kiraly az Amanst megfo-
gata, azon fära ötet fel akasztata, kir
az Mardokheusnac chynaltata, ma-
gassaga fanac ötuen sing vala.

Mardokheust kiraly el be küvata,
Aman kinchet harat ö neki ada, ö
gyüryüet kiraly reaya býra, minde-
neknek felette magasztala.

Al kiraly loc orbagiban megha-
gya, lido népnek szabadsagát meg ada,
tíz fiajt Amannac akasztata, min-
den nemréttséget ö le vagata.

Týstartoknac erősen paranco-
la, lido népnek hogy senki ne artana,
mert ez volna az ö nagy akarattya,
senki ennec ellene ne mondana.

Vduaraban az kiralynac ielenec,
Mardokheus Isép Ester kedues lönece,
az kiralynac loc felelégý lönece, Is az
týzen ött fia leany lönece.

Rendele

Stendele elst előtte orsaganac, el
valasota egyiket fiajnac, orsagaban
kit meg kormaranac, holta vta nimd
annac vduarlanak.

Er éneket berze veszteg ültében,
az kakonij Peter neues szölösben, e-
zer ött har negyuen négy elstendö-
ben, chytörtöken az Taslangnac vé-
gében.

PENITENCIARA IN-

TÖ HISTORIA, ISTENNEC IRGAL-
masaganak aianlasauat,

Manassestől es Nabu-

godonozorrol. 4. Regum. 21.

és 2. Paral. 33. es

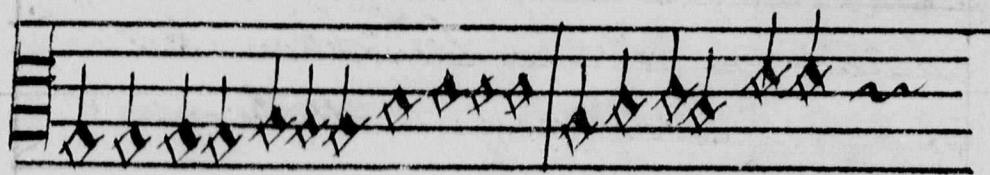
Daniel Pro-

phetabol.

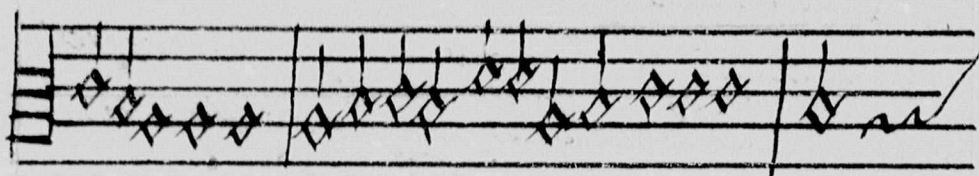

x 3.

Rette -

Ittenetes Itennec nagy haragya, kic nem fe-

lic erősen lanyargattya, de meg ollyan mint

az kegyelmes attya, kic megtesnec esmeg hoz-
za fogadgya.

Elst ertettuc regen törtint dolgok-
bol, O törüen nec loc Historiaibol,
kic irattac Itennec dolgayrol, kü-
löm külömb hatalmas ostorivol.

Er regenten vala Jerusalemben,
istiu

Itt kiraly ki nagy leuellegében, fu-
ualluodec es ferterec bünökben, kit
meg vere Isten ugyan éltében.

É kiralynac neue Manalses va-
la, Erekhuas kiralynac fia vala, de ar
attyat ő meg vltatta vala, gonoszagba
igen bemerözt vala.

As mely baluan attya el romtot
vala, az Manalses meg épejti vala,
tiuel Istent igen boldogontya vala, na-
gy haragyat ezuel érdemli vala.

Poganoknak minden éktelensé-
get, tesoi vala minden festelmekéget,
baluanyokual rackya vala oltarát, es
vyrornan chinaltatya templomat.

Imad vala mennyei seregeket, kiko-
nec teszen vala tisztelességeket, tartat va-
la nagyloc ördöngösöket, ereknec há-
szi vala besédeket.

Vgy annyera vegre meg vakolt
vala, az Istent oly igen elhätta vala,
minden pogánokat felöl mul. vala,
mert soantalan bünökuel rakua vala.

Az nagy Isten vegre el nem enge-
de, pro

de prophetaktol, kiralynac meg ire-
ne, ez ektelenséget hogy ő ne tene,
mert erőssen ötet hamar meg verne.

És lóot akkor az kirally meg vta-
la, io tanachát Istennec nem gondola,
prophetaknac saucokat meg fogada,
azert ötet igen megostoroza.

Reya hora bantalan pogánokat,
kiknec ada Isten hatalmagsagot, ak-
kor veszte Manasses az orsogot es ta-
lala ő maganac foglagot.

Kegyetlenül pogánoc öt kötörec
az labara vas bekokat verenec, Babil-
loniaba fogua be viuec, rethenetes töm-
lötire kiralt vetec.

Áe foglagban erőssen hogy tar-
tatnec, nagy kinokual igen meg kele-
redc, nagy siralsat Istenhez foharko-
dec, ohajtsal kere ne haragonnec.

Oly nagy sirast Manasses akkor
kerde, az tömlötiben illy könnyör-
geft ő szerze, Abrahamnac es Jakob-
nac Istene, niennec földnek hatalmas
teremtöye.

Teged

Teged félnek minden földi álla-
toc, es rettegnec mind mennyei angy-
aloc, hiueyd nec te vagy Szabadula loc,
goroboknac rettenetes romlas loc.

Te igérted nagy kegyelmességed
ben, bochanatot kic ki ternec bünök-
ből, irgalmas vagy tennen termése,
tedből, hirdettetted nekiunc esöt benti-
gedből.

En vitkeletem Vt Istén te ellened,
karhorátra szabad vagy engem vét-
ned, igazságot alót mondgya velem
tenned, kegyeliséged de nem hagy el
velőstered.

Mellettan valcom vt Istén ez kino-
kot, mellettan ennét irdemlec nagyob-
bakt, chelekettem nagy loc alnoksa-
gokot, rettenetes onloc gorobasago-
kat.

En nem tudom bűneyinnec sok-
sagat, mint teigernec föuenyenec ő
Szamat, vedd el rolam haragodnac na-
gy voltat, es engedgyed bűnöinnec
buckyanattgat. y. Szaba-

Strabadich ki poganos foglaga-
bol, ez tömlötznec Ivertelero nagy kin-
nyabol, vegy ki engem ez valnac fai-
dalmabol, ram iöuendö retlenevsha-
laltbol.

Ne vesse el az en nagy büneim -
uel, tekiunch regam irgalmas bemejd
uel, nem gondoltam isllehet intésed -
uel, de ne hagy el nagy kegyelmessé-
geduel.

Etz még élek chyac tégedet dichür-
lec, mint vramot Istenemet vgy fél-
lec, soha immar téged el nem feled-
lec, de öröcke szeretetuel tibtellec.

Ez könyörgest Manasses mikor
teue, kétségnekül esöt bizonyalö ki-
ue, könyörgessel hogy Istent engels-
telne, ki foglagnöl ötet el ki mentene.

Chyodallatos Istennec itilete, me-
ly erősen a' bünöst meg büntety, a' kit
akar sekiöl el leueti, a' kit akar esmeg
felerneli.

Im Isten Manassen könyörüile, az
foglagnöl hamar ötet ki viue, orbaga-
bo,

ba nyomnan el be viue, tisztelességuel el-
meg kiralya teue.

Ezen kiraly Istennek halat ada,
baluanyokat hamar ő elrontata, mind
hottig ő chyac egy Istenit imada, nagy
hyrseguel chyac ő neki szolgálta.

Előt Vr Isten megirata peldaiol,
mindenecknek kik élnénel gonoszol,
sielsenec el szakadni bünöktől, ha akamac
szabadulni velséltől.

Nagy sokakual ő törüenyben V-
risten, chelekedec ilyen módon regen-
ten, kikirol peldat hogy vennénec el-
tekben, mind feyenkent az kik élnec
bünökben.

Kiualkeffen Nabugo gonoszor-
ual, Babilonianac ő kiralyaua,
kit rettenete nagy hatalmasagaua, es
etöfen megvere ostoraua

Mert az kiraly ő nagy gazdagla-
gaban, bürot vala nagy hatalmasa-
gaban, öröl vala nagy széles orszuga-
ban, baluanyokat épeyte temploma-
ban.

Mindenekuel baluant imattat va-
la, ö magát Istennec hiuattya vala, a'
sidokat igen öleti vala, hogy a' bal-
uant ök nem imadgyac vala.

De az Isten az nagy hatalmas ki-
ralt, ki nem halla szent Daniel prophe-
tat, meg vere ö emberi Abszarattyat,
barom képre változtatva otrayát.

Soc ideieg barmok között ö iasa,
fiuet szent barmoc között ö raga, okol-
saga illehet mala vala, képe neki de
maga barom vala.

Meg esmere végre ez is az Istent,
egy felséges hatalmas teremtyet, kér-
de banni szantalan soc büneit, kérde
kérni Istennec kegyeléseget.

Tön eruel is Isten kegyelmese-
get, mert elvöue rola a' barom képet,
ada neki kiraly tiszteleséget, elebbeli
nagy fejedelemséget.

Chyodallatos Istennec kegyelése-
ge, senkinec ö nem lehet ellenése,
kincc vagyon chyac benne reménse-
ge nyiluan vattya hogy chyac ö segétsé-
ge.

Er vi.

Ez világon soha nem volt oly bü-
nes, kiínce Isten nem volt volna kegy-
elmes, chyac ki magát esmerete hogy
fertelmes, es Istenet hogy hitte enge-
delmes.

Ellely nagy sokszor régen lido né-
peket, veri vala mint engedetleneket,
de menésder öc esmeret vetkiket, mino
annyeszer megbochyata bünöket.

Bayha most is iol esöt az keresöt-
tyenec, megelmernecc hogy minden-
kor Istenec, haborgatta kie voltac ke-
gyetlenec, es rontotta kik nec volt ke-
mény büuec.

Igen iariac most is az békeséget,
de nem tartnac köztöc egyeneséget,
hatra vettic Isteni reménseget, va-
lasotottak idegen segetseget

Aliglen Isten mü meg nem es-
merhettyüc, békeséget chyac hyaba
keresüc, az mit kerünc soha meg nem
nyerhettyüc, életünket ketségnelkül
el vesöttyüc.

De nem tudgyuc Istent meg en-
y 3. gesotel

gesztelni, mert alót ingyen sem akaryuc
erteni, sőt mívelket tudonc chac szolgaltatni,
mívelc által akarunc szabadulni.

De nem használ mível szolgaltatásunc,
olvasásunc processio írásunc, v.
tallatos sőt solosina tartásunc, egy
harbéli sőt szoual kiáltásunc.

Nem ekeppén kel Istent engesztel-
ni, hituel szokott ő meg engesztelteni,
minden gonoszt hatra kell annac hadni,
bochyaniatot ki akar töle nyerni.

Megírata nekünc az szent írás-
ban, mit mü tölünc kíván ő szolgaltat-
ban, küldömben ha chyelekedünc dol-
gonkban, mind öröcke maradonc mü
vakságban.

Szent írásbol akarya hogy eszt ert-
tyünc, müuel ötet ex vilagon tisztelyünc,
egyebkeppén ötet ha mü keresünc, két
ség nélkül ötet meg nem lelhettyünc.

Törvény azert az vagy mü most
Istenhez esönc hamar kegyes üdüö-
zitönkhöz, iussen hamar mü el veszt
lelkünc.

letünkher, ez világon nyomorult é-
letünkher.

Végre volunc az régi nagy vaksa-
got, tettönkbeli nagy loc haborusa-
got, oltalmazza és nyomorult orsá-
got, és engedgye az régi szabadlagot.

Eset Istenről mű hamar meg nyer-
hettyűc, szent igeiet ha ő neki meg his-
sűc, ő szolgál ha mindenkör tiszte-
lők, a' mit mondna öömett tellyesit-
tyűc.

Kit engedgyen nekűnc az szent
haromlag, ki egy Isten és örök hatal-
malag, kiuel vagyon mindenkör is-
galmalag, mind ööcke mennyen na-
gy bodoglag.

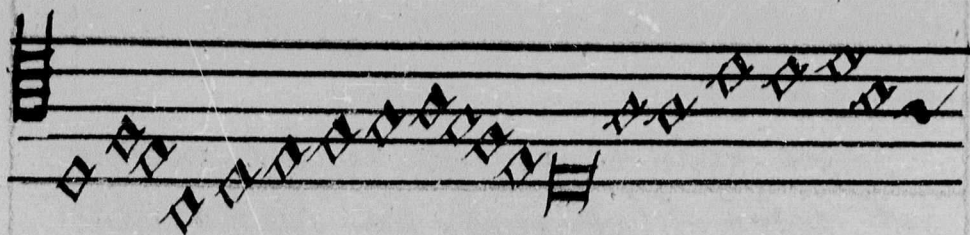
IEREMIAS PROPHE-

JA SZARASZ PAKASZOS-

kodalajnac. S. Resze.

énekbe Szerzetet.

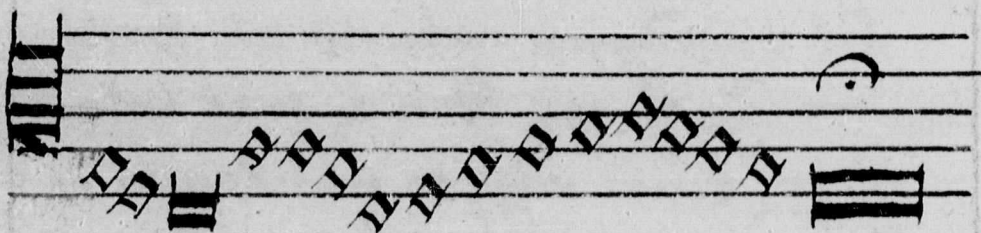
Emle -

Emlekezrel mü tisztinec vram mü erettünk, es

tekinch meg mely nagy szidalomban mü vagyunc,

mind bününkert vram töled ostromoltunc, az-
ert bukog egyel nappal hozzád kiattunc.

Öröksegüe édes haranc masra
fordula, az mü harunc iszagunc ide-
genre szalla, igyünc iuta iay minekünc
nagy budolatra, mert Istennec nem a-
karanc terni vtara.

Arual.

Aruallagra nagy ünsegre mikent
maradanc, mert nincz nekünc földön
háza sem penig attyanc, igie fog-
yot özuegysegre marada anyanc, mert
büniünkert meg haragut menyei at-
tyanc.

Arra iutanc hogy még vixet es
penzen veszünc, es az mü erdönc fája
ban nagy arzon vegyünc, egyeb fele
ioszagot sükséget es mindent süueg-
yünc, mert egy mátra semigondot mü
sem viselinc

Terke alatt az rablagban nyakunc
be süget, seminemü nyugodalom nem
engettetet, mert semü kegyesség kös-
tünc nem lelettetet, azért pojan nép-
nec süue raytunc nem esec.

Idegen nép közöt keresünc mü ke-
nyeriünket, mert földünkben nem se-
gellöc az sügényeket, nyomorultak-
rol elforditoc mü süemeünket, azért ve-
te lsten reyanc haragos süemetket.

Attyaünc es vetkerenec de mar
megholtac, mies követöij voltunc al-
nac la-

naclagoknac, im mint valsic meg be-
leye fogoc fiaknac, merl ellene tönec
Isten parancholatinac.

Kil szolgaloc voltac raytunc most
vralkodnac, merl szolgacka leuen I-
tennec mü sem szolgattunc, minden I-
teni tüsseteletet mü meg vtattunc, azért
ninchê kiattal mü meg szabaditalsunc.

Im chyac Markunkban visellyüc
az mü lelkiünket, nagy kehsérösséggel
élsük mü kenyérünket, felelem es rette-
gés meg érisitet miünket, tegyuer elöt
kietlembe mentünc fejienkent.

Ehweg miat az mü testünc meg ke-
hseredet, mint égö kementre bör-
ünc meg repederet, az mü biüünc ba-
nat miat meg kehseredet, lelkiünc pe-
nig biüünc miat kétségben esset.

Az mü abszon népeync meg alaz-
tattanac, nagy soc süürec poganoktol
megrontattanac, merl nem engedle-
nec Isten parancholattyanac, azért I-
sten küldé reyanc az poganokat.

Fejedelmec mü köröillyünc mind
elsa-

el soalanac, es a' tanach ado népec mind
elfogyanac, az kör népec egy mas kö-
zöt visla vonanac, ijegie hogy majd
vege leszen mü orszagunknac.

Vagy haragya vagyon rajtunc
az Yristennec, természeti ellen élunc
bent igejened, es ellene iarunc minden
ben berzelenec, ezzel adunc oket min-
ket büntetessenec.

Természet köuöl élne poganoc
iffiakual, ninchen ki egyben ferme tu-
gyon azokual, mert egybe nem iuthat-
unc atyafiakual, az szegen rabokat
verye degeneg fackal.

Eltauozot mar mü föllvne az mü
örömiunc, mert korona nélkül vagyon
mar az mü feyünc, azért sükség hogy
fiuijnknben ny kelseregünc, mind
sintelen Istennec ny hituel könyöre-
gyünc.

Jay münekiunc mert meg bantot-
tuc Isteniunket, azért fogta ny siuön-
ket nagy kelsereüség sötet homal be
22. barulta

burulta mü bemeýnket, vadac rokaç
bêllet iaryac mü telekinket.

Býrodalmunc vagyon benned
fellséges Isten, mert megmaratx mind
örecke dichösségedben, ha gyötretünc
bünyünc berént az mü testünkbe, azért
nem hatx elszakadmunc tölled lel-
künkben.

Alire vram mind öreke, hogy el
hatx münket, ily sokáig kelserüsség-
gel busult lelkünket, kériunc téged
terich hozzað az mü süünket, mert
nem nyeryünc nalad nalkül üdveségün-
ket.

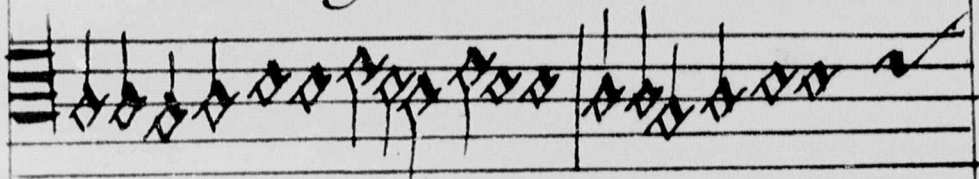
Veddel rollunc kériunc téged na-
gy haragodat, es vjchyað meg müne-
künc a' mü napinkat, kegielmes Vriste
tarch meg az mü hazánkat, dichüshel
sünc mind öreke te bent haromsag.
Amen.

AZ HA -

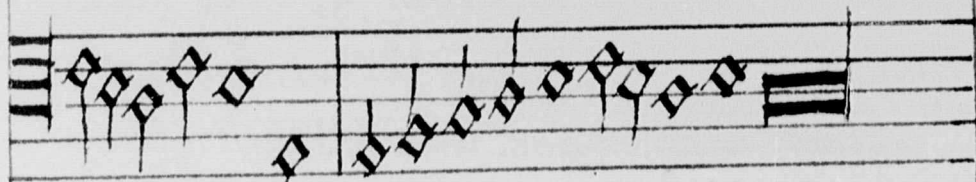
AZ HÁROM ISTEN-

FELŐ FIRFIAKROL KIC AZ IGAZ

hitnec vallása miatt az égő kö-
mentrebe vetetlenc de is-
tentől megtartatának. Dan. 3.

Illie emlékezniinc regi Otörüenyről, Babilonia

mac az ő kirallyarol, es Ithenec hatalmasaga-
rol.

Regi Otörüenyben Babilonia-
ban, hol lakozic vala egy hatalmas ki-
rally, kinec neve Nabugodonozor.

Kirally chincattata Babiloniaban,
az tífota aranybol az egy magas agalt
felalata az egy szélyes mérön
Az Agal

Az agálnac magassága hatua n
singne vala, az ő szélesége hat singnere
vala, kiraly akkor vyi vduart tétete.

Wyi vduarba be gyülenec Babi-
loniáj vrak, kiraly az vraknac ő est
kialtatya, meghalljatoc hatalmas na-
gy vrac.

Mikor tū hallatoc trombitalast si-
polast es az oraban mind térdre es-
setec es az agast terden imagyatoc.

Mert valaki az agast terden nem ima-
dgya, es parancholatom ki meg vitan-
gya, be vetetem az egő kementrében.

Mikor hallananac trombitalast / sipo-
last, ökis az oraban mind térdre es-
senec es az Agast térdé mind imadac.

De am ot valanac három nemes
firtiac kic valanac sidosagnac ő nem
zetsegeből kic az Agast nem imagy-
ac vala.

Az három firtiakat neucken ne-
uerüc, az egyiknec Sýdrac masiknac
Mysac neue, harmadiknac Abdena-
gő neue.

Az v-

Az vrac elst látac kiralyneuc be
mondac, hogy az három firsia az A-
gast nem imadgyac, es vtalyac kiraly
parancholatlyat.

Kiraly az beszédet műuel hogy
meg halla, az három firsiaakra igen
megharaguc, ottan öket eleyben
vitete.

Kiraly elst felele három firsia-
nac, iniert parancholatomat tü megv-
taltatoc, hogy az Agast tü nem imad-
gyatoc.

Ellert ha tü az Agast nem imadan-
gyatoc, es parancholatomatoc (1gy)

Azert parancholoc mostan en tü
nektec, mikor tü hallatoc trombitalast
sipolast, terdre esuen az Agast imad-
gyatoc.

Mert ha tü az Agast nem imad-
gyatoc, es parancholatomat tü megv-
tallyatoc, be vetletlec az égö kement-
zébe.

Az három

Ar három firtiac műholt hogy eszt
hallac, ezen képen őket akkor felélenec
meg halgassad te felseges kiraly.

Nem illyc most te neked hogy
semmit felelyüinc, ime az nagy Isten
az kit mű imadunc, földet mennyet a'
ki teremteté.

Megszabadit minket az égő ke-
mentréből, es meg szabadit münket ki-
raly kezéből azért, az agast býzon
nem imadgyuc.

Kiraly halla ez beszédet rayta
megbösüla, igen az ő szüinc kerde val-
toznya, az firtiacokat am meg kötösfeté.

Parāchola hamarlagual kiraly bu-
sultaban, hogy az nagy kementret, i-
gen megfütneyec, hetszer inkább mint
annac előtte.

Kiraly nac hogy hallac ő parān-
cholatyat, ottan az kementret am i-
gen megfütéc, az firtiacokat kementré-
be vetéc.

Ar három firtiacokat kementrébe
kic vetéc, az türnec sebes langya ő-
ket mind

ket mind meg öle', vgyan ottan az ke-
mentre elöt.

Mert am az nagy türnec oly na-
gy longa vala, az kementre felöt ne-
gyuen kilentz sing vala, kiher sujt va-
la, mind meg öli vala.

De az Istennec angyala kementrebe
salla, es az türet kementreben am
ket fele üte, az tür köröt ssep helyet
tamasota.

Az három firtakát angyal meg
örize, hogya az nagy tür ö nekiec sem
mit nem arthata, ö hayokat es sem il-
lethete.

De ök harman az tür köröt söl-
lel iarnac vala, es nagy enec sould az
Istent dichüret dichüretben, imesöt mö
gyac vala.

Aldot legy te menybeli hatalmas
nagy Isten, dichüretes dichölseges te
söntseges neued, mü attyanknac hatal-
mas Istene.

Igaz vagy Vristen minden dol-
gaijdban, minden chelekedetid hatal-

mas Isten, igaz minden vtajd neked
igazakak.

Igaz neked Vr Isten az te itileted
mert az kiket velünc tetted tölted er-
demletü, bűneinknek nagy sokalaga
szerent.

Vetkeztünc Vr Isten igen te elle-
ned, gonoszul chelekettünc hogy el hat,
tűnc tégedet, nem halgatuc parant,
cholatydát.

Azert bűnthez minket igaz iti-
letből, bűneinkert attal ellenwégünc
kezébe, kik miat mŷ most haborgatta
tunc.

De kérünc Vr Isten az te kent ne,
uedört, ne veszes el münkét az mü bű-
neinkert, adgyad nekünc igazalma-
godat.

Ne vonch meg Vr Isten te igirese-
det, kiket te igerel az mŷ Ágyainknac
Abrahamnac Isaknac es az Iraelnek.

kiket te igerel igjvreted szerent ho-
gy meg sokasírod ő nemzetségeket,
mint az égnek szantalan chislagit.

Igen megkeuelettünc minden ne-
pec köröt, es meg alalstaturc föld ke-
rekségében, kit benuedünc mý büne-
jnek berent.

Ninchi Vristen köröttünc semmi
fejedelműnc, ninch semmi vererünc
es ninché tanitanc, nints aldoratar te
kedued berent.

Kiert erdemlenök irgalmasa „
godat, de chac toharkodunc Vrístē te
hozzad, mý büüürknec somorusaga-
ban.

Dichiryc es aldunc tegedet nagy
Isten, ki meg szabadital hatalmas mar
kabol, es az kegyetlen týrnec nagy,
kenyabol.

Dichiryetec az Isten teremtet
allatoc emberec es barmoc oktalan al-
latoc, mert öreke valo az ő irgalmas-
saga.

Az kiraly eszt halla kerde chudal-
korni, ottan am fel kele kiraly beki-
böl, az bot mondgya kiraly nagy v-
raknac.

Aa 2.

Tíz meg halgassatok hatalmas na-
gy vrac, nemde az három firsiaikat kö-
töbte tene meg, kötöbstetuen az tíz-
ben vetetem

De am mostan szabadon kemen-
tében iarnac, es nagy énece boual az
Itent dicheüric, azonnal öket meg sa-
badilhattya.

Az kiraly elő mene kementze e-
leyben, es az firsiaikat kementzéből ki-
hiua, kementzéből harman ki iöuenec.

Az kiralynac bolgaý am meg kër-
nyüköxec, az három firsiaikat es igen
chüdallyac, hogy az tíz nekic nem
arharót volna.

Kiraly lara öket am el almetkodoc,
almetkodasaban imeske mongya valac,
aldot legyen Iteneknec Itene

Tjdrak cllilak es Abdenagonac
Itene, ki meglobadittya mind az ö
bolgaýt az kic býznac ö Itenségében.

Azert hagyom parancholom az
en orbagomban, hogy valakic nem
tíbetel

fiiztelneyec auagy karomlanyac, ha-
rom firtiaknac hatalmas Ittenez.

Minden nemzet-ségével az meg,
öletelec, minden magzattlyauval az es
elvetotesec, es az ő hara vduartol ~~ke~~
keressec.

Mert minchen töb Itten egben es
az földön, hogy ki meg szabadit em-
bert bñkjégében, mint az három firti-
aknac Ittene.

Az kiraly az firtiakat meg ayan-
dekorá, tñstet orszagabā ő nekicc olta
feiedelemmöl vtanna vala lta.

Öst az Itten nekünc régen meg i-
ratá Daniel Propbeta ex kepen meg
ira, ő könnyuenec harmadic rebében.

Hogy valakic bñxnac ő Ittenwe-
gében, hozza fohazkodnac nyomoru.
sagokban, es folamniac iryalmasa, +
gahoz.

Azokat meg menii haboru sago k-
bol, mint az három firtiakat Babilo-
niaban, es az égő kementzetöl meg
menre.

Aa 3.

De kic

De kic ő ellene baluans imadand-
nac, emberi erőben remenlőeket kic
vetic, azokat el veszte mint az kiralt
el veszte.

Vegyetez eketekben kiraly vesse-
delmet, mint az Isten ötöt akor meg
gyalaram mert ötöt baromna váltolt
tata.

Emberi nyaiasagabol ötöt elki ve-
te, vadakal barmokkal kiraly lakic va-
la, mint az ökör soenat esic vala.

Prophesa mondasza am feyere tö-
lőc, hogy valakic Isten ellen baluans
imadandnal, hasonlarsoc baluanyok
hoz lesonec.

Azert vallyuc keresettyenec az
hatalmas Istent, baluan imadastol fot-
tig el bagadgyunc, holtunc vtan ho-
gy Istennel legyünc.

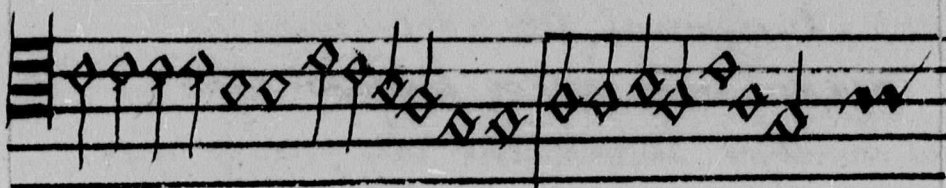
Esöt az bent irasbol az ki fordítot-
ta, az ő nevet ielenteni az meg nem a-
karta dichüretit mert Istennec attá.
Amen.

..?

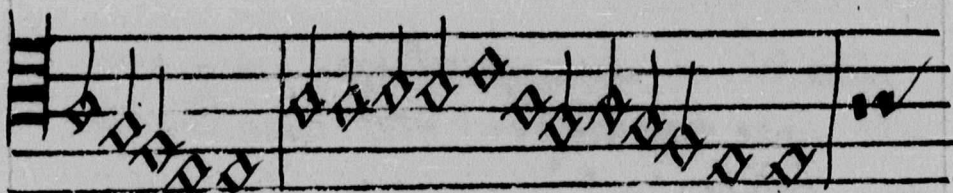
At JS.

34

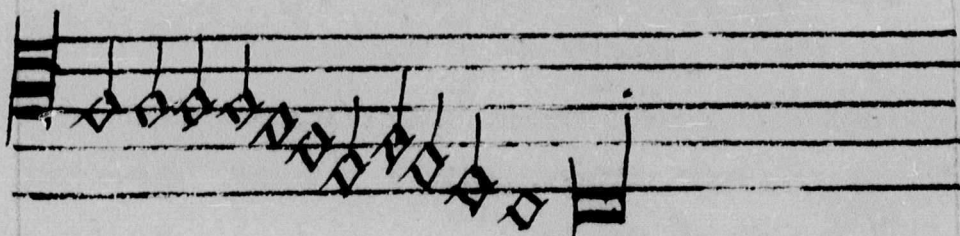
AZ ISTEN FELŐS
SÁNNÁ ASSZONNAC HÍJ.
toricaia. Daniel. 13.

Daniel ebt írta minden meghalással, egy sido

leantol kinec iambosaga, chudalatos vala

minden iambosaga, es Itennel vala tellyes
bizodalma.

Küinec

Küinac a'viragnac a'beptsépség-
ről, neuet attac vala ö é'keleségéről, es
az liliomnac bepfeyértségéről, Susan-
nanae mondgyac ö kerestneueről.

+ Elkias leanya az Susanna vala, ki-
nec ö beüksége chudalatos vala, Mo-
ses törvényében tanítarot vala, Attya-
val Annynaval Istén felö vala.

Lakic vala akkor Babiloniaban,
az iarnbor Ioakhim oly nagy gar-
daglagban, dichüretes vala az egy i-
galzagban, es nagy tökelletes az nagy
iarnborlagban.

Ioakhim Susanat igen meg ked-
uele, igaz haragsagra ötet megbeerte,
örec feleségéöel maganae gyüsere,
Istén törvényében ö hoxraya viue.

Az egy gyümölch kérte Ioakhim-
nac vala, mely az ö harahox ra-
galstatot vala, minden lido nepec hox-
za gyülnec vala, mert ez az többinel
dichüretesb vala,

Azon elstendöben akkor vala ista-
nac, ket v'n embereket ö fö birayok-
nac,

nac, hofolou ren sokaloc mint az kech-
ke baknac, alnac ö elmeyec mint az
ag farkalnac.

Szolott az Vrsten az vén embe-
rekröl, mert el ki tamadot Babilonia-
bol, alnokisag hamisag az vén ag bü-
raktul, kie lattatnac vala kesseg nec
peldayol.

Ezek Ioakhimhoz gyaksan gyül-
nec vala, és az ö haranal soket ülne-
vala, mind az kölség hozrayoc iö va-
la, valakinec törüenyeg igye peri vala.

Mikoron ini az del fel meleggült
volna, mind az egész kölség hara me-
gyen vala, Susanna ackoron el be me-
gyen vala, vranac kesében ala fel ias
vala.

Es az vén ember ec ötet lattyac va-
la, napontkent be menni meg sem le-
lic vala, a' keibe iasalat titkon nérté
vala, ö keuanlagara fel geryednec va-
la.

Minden estelmeket ottök hatra
vetec, és az ö semeket ök ala figges-
tec

tec, hogy ar menyorságot es Istent
nem néznec, igaz itilétről nem emle-
keznénec.

Szüjuckben mind ketten meg se-
bhettec vala, es ő szerelmekben fel ger-
iettec vala, de ők alst egymásnac nem
ielentic vala, kiki chyac siueben tizet
visel vala.

Mert kégyenlic vala egy masnac
mondani, ő keuansagokat el ki telen-
teni, chyac akarnac vala Susannával
lenni, forgalmato kagat naponként
öt látni.

Tertec mennyiunc haza egymal-
nac mundaniac, mert el iöt ideye az io
ebéd kornac, ketten ők egy mástul ak-
kort el valanac, tizkon megterénec e-
gybe tanulnanc.

Kerdec kérdeznie hogy mij oka
volna, nem régen mint ketten haza
mentec vala, es esmeretlen egybe salat-
kóstac volna, ott edgyic masiknac be-
mermet ki valla.

Akkort ők egy napot mind ket-
ten szer-

ten szerenec, mikort chyac egyedül
Susannát lelhétne, vele meg keduek-
re edgyit lelhétne, ő seep tistatagat
meg seplöhsitenec.

Mikort öt gyaxnava az meg ha-
gyót napon, az kerbe be mene Susa-
na az napon, ket solgalo lea am vtan
na vagyon, akas meg feredni mert na-
gy hesség vagyon.

Akkort az üdőben senki ott nem
vala, de chyac az ket biro el reyte-
zec vala, Susanna seepségét titkon
necic vala, de maga Susanna abt nem
tudgya vala.

Monda leaniynac sietue hozzatoc
oly bapypant en nekem kiuel megmos-
tatoc, es az két aytat erössen zarya-
toc, hozram hamarlagal ki gyonsal-
kodgyatoc.

Mikor ök az aytot be segesztec
volna, es ök az aytou el ki mentec vol-
na, az két vén emberet fel tamattac
vala, hozra futamanac im esöt mon-
gyac/vala.

Ayto bezaraduan mý te hozza-
döttiúnc, senkit mýjket nem lat chýac
mý magunc vagyunc, tégedet keuan-
túc tégedet szeretúnc, engedgy azert ne-
künc es mulas mý vetúnc.

Hogy ha nem akarod ellened ta-
madúnc, hamis tanúságot ellened mý
szólúnc, hogy egy íffiat veted itt a kör-
be lattúnc, azért leányjdat töled el ki-
külded.

Monda az Susanna nagy fohar-
kodással, nekem nyaualyasnac min-
denfelöl halál, ha nektec engedec az is
örök halál, hogy ha nem engedec nem
futhatoc en el.

De sokkal job ennnekem chelke-
detcim nélkül, emberek kerébe es nem
vetek nélkül, hogy nem mint vétkez-
nem Isten büne elöt, mert semmi
tytóc nincs ő seméy elött.

Azert az Susanna felszoual kial-
ta, az ket ven biro is ellene kialta, az e-
gyic futamei az aytot meg nita, szer-
zet alnakságot erősen kialta.

Mikoron a' harba az Isoltac meg
hallac, kiattara hamar kerbe rohana-
na c, elot ok vgy segyellje mit az birac
mondnac, mert alonyokhoz tobe ne
hallottac.

Holda kelue penig massod nap
ez vala, Ioachim harahoz az korz nep
gyult vala, az ket ven birok is oda itt
tac vala, minden alnaksagal hyuec rak-
ua vala.

Susannat megolni erc igyeker-
nec, azert ok mondanac az egels kol-
legnec, hiuaksatoc elbe Elkias leanyat
Ioachimnac tarsat tudni az Susannat

Utanna küldenec oly nagy ha-
marsagal, Susanna be iöue attyaual
anyaual, edes magzattyaual attyafi
aüual, es rokonsagiual soc io barát-
ual.

Az Susanna penig igen gyenge
vala, piros seep ortraya chudalatos va-
la, io attyafiaij öt tirattyac vala, min-
den elmeröy kelserülije vala.

Ackort ö ortraya be' federue va-
la, de

la, de az hamiu birac vgy keuanmyac
vala, latni ö szépséget és meg éleget-
ni, azért parancholac or trayat fel nit.
ni.

Az ket hamiu biró ottan el fel ke-
le, ket kerekét vetec Sulanna feyere,
Sulanna nagy sirua menybe fel tekin-
te, mert Istenben vala minden bűzo-
dalma.

.Az vén ember ec ott elöt felelt ec
vala, mikor mý a' kerbe szel el iarunc
vala, ez aszson a' kerbe ackort be iöt va-
la, ket szolgalo leany chiyac vtanna va-
la.

Leanyokual aytót hiamar be zar-
lata, és a' leanyokat tölle ki bochatta,
egy iffiu reytegböl ö horraya iuta, pa-
rarnassag képpen velle vigadoza.

Az kert szurdokabol mý ez dolgot
latoc, horrayoc futamanc latuan al-
noklagokac, pararnalkodnioc öket
edgyütt latoc, de az iffiu legent mý
meg nem foglatoc.

Mert neki nalunknal iób areye
vala,

vala, az aytot fel iite aytón ki balada,
 az alyont megfogoc nekiunc meg nem
 monda, es meg nem icelente az iffiu ki
 volna.

Eekröl mij vagyunc az tanobi-
 zonsag, ö nekiec meg hiue az egélső so-
 kalsag, mint feyedelmeknec és fő bi-
 rayoknac, Susannat halarra ott mind
 korhoztatac.

Susanna Istenhez kiáltuan esot
 monda, örök Isten ki vagy titkoknac
 tudoya, es minden sojueknek vagy al-
 tal latoya, mindeneket te tuts elleb +
 fogy nem volna.

Te tudod Vristen hogy ex hamis
 birac, hamis tanussagot ellenem soola-
 nac, ime kel meg halnom magam né
 töttem mit ex hamis birac ellenem so-
 lanac.

Isten letekinte az nagy kiattasra,
 Susannat keduele ötet meg halgata, es
 mikoron imar vitetnec hallarra, egy
 kis gyermek lelket Isten fel indita.

Az gyermeknec neve Daniel pro-
 pheta

pheta, gyermek nagy felboual fel kial-
ta, monda en az igaz verőöl vagyoc
oly nagy tiszta, hátra ő reyai a' loc nep
fordula.

Monda az sokaság mit sokar te
gyermec, felele ő nekic aluan ő köröt
tőc, Israel fiaj lam bolondoc vattoc,
igarat itilni minnyaian sem tuttoc.

Mj legyen az igaz lam nem il-
meritec, Israel leányat halni itiltetec,
az vy itiletre azért meg tergetec, mert
hamis beszédet ez ellen szerzetec.

Azért hamarlagal ottan megte,
venec, mondanac az vénec ott az kis
gyermeknec, iövel üilly körinkben ie-
lench meg mindeneket, Isten neke at-
ta tilotit az venségnec.

Monda ő nekiek az gyermek Da-
niel, ohyac egy mastol őket tü el vala-
batoc, megitilem őket igaz itilettel,
ott egymastol őket el valasotac.

Egyiket hiuata monda ő nekic, vi-
sola, aggot ember gonols napon termet,
az te nagy büneyol most ele iötte nec
minden

minden alnakságid mostan kitér-
nec.

39

Hamis itéletet ebből itilsz vala, az
ártatlanokat nyomorogatod vala, es az
gonoszokat el bochatod vala, maga
Isten monda ártatlant meg ne ölly.

Mondd meg azért hogy ha őket
együet látad, mihoda fa alatt beszélenni
látad, monda az vén biró meg mon-
dó mert láttam, az enyyes fa alatt bi-
zony őket láttam.

Haluan az Daniel neki első felele,
igazán hazudal a te vén sejedre, ime
az Istennek angyala ki vett.... melly
sentenciaual téged vágyion ket....

Daniel akkoron első el ki vitete,
malikat hívata monda önekie kana-
ânac magyua pogánoknac vére, min-
den alnakságnac kútfeje öruénnye.

Ortznac szépsége lam meg chyal
tégedet, es elfordította keuánság szü-
vedet, az szép leányokual első teszjtec
vala, es ok felelmelen nektec szolnac
vala.

C c.

Judanac

Judának leánya első nem szenved-
heti, tíj gonoltságotkat el nem viselhe-
ti, mond meg azért őket melly fa alatt
latacl, ottan első felele tölgy fa alatt lat-
tam.

Haluan az Daniel neki első felele,
igazan hazudal tes tennen feyedre, i-
me az Istennec angyala kezében, egy
eles tör küel tüteket vagyon kette.

Mind az egész kölség fel kialta,
monda az örök Istennec menyben le-
gyen hala, ő benne bízőkat ki meg sa-
baditlya, halaltól patuastol őket otal-
mazza.

Az ket emberre ott az nép tama-
da, mert Daniel őket ám meggyőzte
vala, önön sauoac attal ám meggyőzte
vala, hogy ök hamis tatot kettê soltac
vala.

Mint kiuanmyac vala hogy ök el
vesztenec, a' begen Susannát ök is el ves-
tenec, Moyses törvényében mind ket
töt meg ölek, alnaksagoc szerént mert
ök első érdemlec.

Elkias

Elkias akkoron ö felelégéuel, es
az Joackimmal Susanna fe(r)yeuel, at-
tyafiayual és ismerjőüel, Istét magasb-
talac nagy dicsüreteckel.

Akkoron Istenben ök mind örü-
lenec, Susannac viganök mind örü-
dence, hogy semmi beplöben ötet nem
erhetec, astatlannac lelec halattol men-
tetec.

Eset az nagy Vristen nekünc meg
irata, hogy ö az igarat soha el nê had-
gya, ö benne bízoknac meg szabadí-
toya, minden sükségeben öket otal-
marra.

Daniel Propbeta régen meg írta,
és az Bibliabol magyarul fordita, az
Bathiri Andras ö betegségében, ezer
ötl száz Negyven es egy Esetendö-
ben

...

Cc 2.

AL

AL BABELONIA BELI
VIRG es SARKANY BALVA.
ny Istenekröl valo Hif-
toria Daniel. 14.

Regen ez vala O törvényben, Babilonia nac or

Isagaban, mint meg írta Daniel Propheta ő kö-
nyvenec tízen negyedic résében.

Vala egy baluany Babiloniaban,
melly baluammac Bel vala nueve, kitar
orlagban valo népec tiltetnec vala es
imadnac vala.

Az kira

Ar kiraly es baluunt imad vala,
 melly baluannac etelere italara mind
 naponkent kit meg mondanc költ-
 nec vala.

Gabonat tizenket köblöt iusot
 negyuent adnac vala, hot hordo bort
 minden naponkent, kit az baluany
 meg emelet vala.

Lakic vala az Daniel az kiraly-
 nac, Babiloniaba ki imagya vala, az } +
 menneye Istent földnec ö törömtö- }
 ijet.

Isola az kiraly Danielnec miert
 az bel Istent te nem imadod, Daniel
 monda az kiralynac, meg halgasad
 felséges kiraly.

En nem imadoc baluanyokat, ki-
 ket emberek chinaltanac de imadoim
 az élő Istent ki terömté az eget es föl-
 det.

Monda az kiraly Danielnec, nem
 de az Bel Isten nem élő Isten, a' vagy
 nem latod semejddel hogy napon-
 kent mint észic észic.

C. C. 3. Mosoly.

Mosolyoduan monda az Daniel,
ne tevelyög felségös kiraly, mert az
baluany az kit te imadt: belöl sarbol
kiuöl ertéböl chinalt.

Es ez soha nem ött sem ütt, ezön
az kiraly meg haraguec, be gyütete az
Bel pasyajt, az kic sam berent hetue-
nön valanac.

Izola az kiraly a papoknac, ha tü
ennec meg nem mondgyatoc, ki ési
meg az eledett, az Belegye meg Da,
niel meg hal mert karomlast tött.

Izola Daniel az kiralynac mikent
mondod batoron vgy legyön, az ki-
raly bemene Daniel Bel Istennec ö
templomaban.

Izolanac az papoc az kiralynac,
meg halgassad felségös kiraly, mü
mind ki megyiinc az templombol,
berzed be te az eledett.

Vönd be az templommac aytaj-
at pechetöld meg pechetöddel, ha az
eledett Bel meg nem ötte, mind feyen
kent ottan meg hallgunc

Ha touab

Ha továbbá az edelt az Bel H-
ten elköltötte, Daniel es ottan meg
hallyon mŷ ellenŷne illy hamisat
szót.

Papoc byznac vala alnoksagok-
ban, mert az templomon áll aytayoc
vala, hogy kin eiel be mennec vala, az
eledett meg észic vala.

Az templombol ki mennec az
templom aytayát el be vonac, az kŷra-
lynac gyűrűeuel az templom aytayát
meg pechettlec.

Eyel az papoc szokasoc szerezit
az templomban be menenec gyerme-
köckel feleségöckel, az edelt meg
euec iuac.

Molual az kiraly Daniellel a' tem- +
plomhoz ha ment vala, kiraly lata az
pechetöt hogy az keppen volna a' tem-
plomot meg nyta.

El be tekente az alstatra nagy ki-
altassal imesöt mondgya vala, nagy H-
ten vagy te Bal Hten es nincz nalat
kemmi hamissag.

Daniel

Daniel az kiralt meg tartoztata,
hogy az templomba be ne menne az
nyomdokokat az kiralynac az hamu-
ban mutata.

Daniel kérde az kiralt mit latna,
szola az kiraly lab nyomdokot latoc,
kiket en vélöc firsia knac a szonyok nac,
gyermekök nec lennie.

A' kiraly igen meg haraguec a' pa-
pokat mind meg fogata, az d'll aytot
az papoc megvallac, a' kin eiel be men-
nec vala.

Kiraly az papokat mind meg ö-
lete, es az baluant Daniel nec ada, kit
Daniel mind el ronta, templomat es
töböl ki töre.

Annac vtanna valo iidöben vala,
sarkany Babiloniaba, kit az köz nep
es az kiraly imad vala es tisztel va-
la.

Szola az kiraly Daniel nec imar
nem mondod te Daniel, hogy az sar-
kan nem élő Isten, azért hagyom ima-
gyad ötöt.

Szola Daniel az kiralynac, en ima-
dom az

h i a' n y z i k.

hi a'nyzik.

h i a' n y z i k.

hi a'ny z i k.

hiányzik

h i a'ny z i k.

h i a n y z i k.

h i a'ny z i k.

h i á ny z i k.

halát, nagy kétért torkába hogy Jomást
be nyelne, kinek lön gyomrában ha-
rom eyel nappal, Istenhez kiatta im-
eüst mondgya vala.

Nagy veszedelmemből pokolnac
gyomrából, te hozzád kiáltoc felsé-
ges Vristen, es te meghalgassad en i-
madsgomat, mikort vonakoduan
elst gondolom vala.

De vétél engömet tenger mellségé-
be, meg környeközenec engömet na-
gy vízec, es a te örüenyd hiatalmas ha-
baid regam borulanac, es el merite-
nec.

En el vétöt vagyoc te soömezd e-
lött, valyon mikor megyöc Vristen e-
lödbe, meg környekertenec engömet
nagy vízec, tengeröc mellségöc fey-
emre borultac.

Nagy magas hegyek'nec aláia vet-
tettem, földnec saraiaual el be reker-
tettem, emelly fel engemet en Vram
Istenem, tarts meg életömet e' vesöde-
lemtöl.

Ee

Mikor

Mikor en lelkömbe e' képen gyö-
trödnem, volad emléközem kegyel-
mes Istenem, hogy te meg halgassad
en könyörgésemet, kiért neked adoc
nagy halat öröcke.

Isten paranchola im a' nagy let
halnac, ottan ki okada Jonast a' bázar-
ra, kerde dichünnie Istent magassag-
ba, nagy halakat ada szabadulásaért.

Szola az Vrsten másodszor Jona-
nac, kely fel Jona, menny el az nagy
Niniuebe, hirdessed köröttec az en
beszédemet a' mit neköd szólloc nekiöc
meg mongyda.

Engede a' Jonas Isten beszédenec,
fel kele el mene a' nagy Niniuében, a'
Niniue vala oly igen nagy város, mel-
lyed harmad napig ember el iashatna.

Kerde be mennyre Jonas a' varol-
ba, hogy egy napi menés földet be
ment volna, fel kialta monda meg re-
gyuen nap vagyon, es ha meg nem tér-
töc Niniue el süllyed.

Az Niniuebeli firsfiac meg hal-
lac, hy

lac, hynec az Istenbe, böjtöt hirdete-
 nec, gyarban öltözténec mind öreg
 mind külded a' kiralyhoz iuta Isten-
 nec igeye.

A' kiraly fel kele kiraly Isaki ből,
 el hanya ruhait gyarba beöltöztet, a'
 samuban üle el fel kiattata, a' felséges
 kiraly elst kiattattattya.

Emberöc es barmoc oktalan alla-
 toc, semmit ne egyenec viret se igya-
 nac, gyarban öltözténec emberöc es
 barmoc, a' nagy Vrstenhez eröllen
 kialchunc.

Es minden meg teryen ö gonolb
 vtarol, kiki mind el hadgya az ö al-
 nokságát, Isten megbochtattya az mü-
 býneünket, hogy ha nem haraklöc
 münkét es nem veset el.

Sata az Vrsten ö hitök gyümöl-
 chet, mert am meg törénec ö gonolb v-
 tokrol, raytoc könyörüile öket el nem
 veszte, es ö varolokat es ö el sem sü-
 lyesztte.

Jonas megbusula es el keiserödec,
 E e. 2 exön

ekön haragúac könnyörgeni kerde,
nemde e' beszédöt váram mondom va-
lec, mikor en is valéc még az en földé-
be.

Azert en akaroc a'tengerre futni,
mert iol tudom valéc hogy meg keg-
yelmeznél igaznias Isten vagy es na-
gy tökéltő vagy, meg bochatod nekic
ő alnokságokat.

Azert kérlec veddel most az en
lelkömet, mert en életömmel hialalom
iob nekem, Szola az Vrsten Ionasnac
csöt monda, alytode Ionas igazan ha-
ragbol.

Ionas el ki mene Ninive város-
bol, nap keletről üle artral a' városra,
szörö egy arnyéc helt hol üldögel va-
la, nézi vala hogy ha a' város el süly-
ed.

Szörze az Vrsten egy folyo bo-
rostiant, felfolia Ionasnac ő feye föli
be, hogy ő arnyekaua nekic arnyekoz
na, ötöt otalmarna, mert meg busult
vala.

Örüle

Örüle a' Jonas a' kis arnyeknac,
 sökre haynal koron Isten holüal kel-
 ue, egy kis ferget ki a' Borostiant meg
 ragya, ottan meg siruada arnyeka el
 bomba.

Ar nap fel tamada Isten paran-
 chola, meleg szél indula es hevsej ta-
 mada, Jonasnac a' feyét a' nap süti vala,
 veryeteric vala igen busult vala.

Kéri az Vršten hogy öt meg hal-
 gatna, monda iob neköm holton ho-
 gy nem eltöm, monda az Vrsten a-
 lytode Jonas, hogy ha Borostiant i-
 garan haragszol.

Felele ott Jonas a' nagy Vrsten-
 nec, igazan haragszom en mind hala-
 liglan, monda az Vrsten bánod a' Bo-
 rostiant, kire munkád nem volt te sem
 iiltetted volt.

Egy éjel el fel nőtt mason im el
 velsött, exön te bankodol nem a' nagy
 varason, mient nem engednéc enis ex
 varosnac, melybe száz husz erer ember
 nel töb vagyon. E e v. Eeket

Ereket az Isten nekünc megirat-
ta, nagy irgalmas voltat ebben aian-
lotta, meg tert bünelöket hozzája to-
gadgya, chya a' bünt valoba ki ki
mind el hadgya.

Jonas nagy szent vala de nagy bü-
nös vala, mert a' nagy Istennek enge-
detlen vala, es teremtyére ö harag,
szic/vala, hogy a' bünelöknek meg kegyel-
mez vala.

Errel meg ielönte a' hatalmas I-
sten, az ember melly gyarso es melly
engedetlen, hogy senki ne büzzec ön-
nön szentségében, mert ha mostan iam
bor lehet még hitetlen.

Jonast az Vrsten a' bünet meg
vere, mert nem velsi vala Istennek be-
sédet, azért miy holgasuc Istennek i-
geyét, mert ha meg vetengyüc erttyüc
büntetélé't.

A' tenger feneken Jonast meg hal-
gata, es meg szabadita nekünc peldat
ada, hogy miyes kialchunc nyomoru-
lagunc.

sagünkba, münket es meg halgat mert
banaba.

50

Ninine varolat az Isten meg tar-
ta, hittel iamborságal mert ő horra
hayla, ha miyes híjendunc a' Christu-
ba, ő nagy hatalmaban meg tart mý
harankba.

Előtt Bathiri Andras beszötte é-
nekben, a' keresztyéneket ő nagy be-
relmében, ezör ött har negyven es egy
esötendöben, kiböl dichüitesec a' men-
nyei Isten. . . ? .

AZ ISTENI ELSŐ KÖNYV

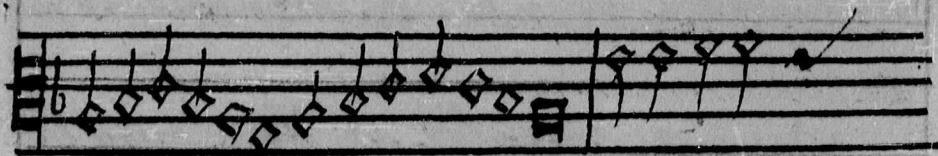
AZAR PÁPRAZ ES AZ HES-
yetlen antiockus király
rol valo Historia.

2. Machab. 6

.

. . .

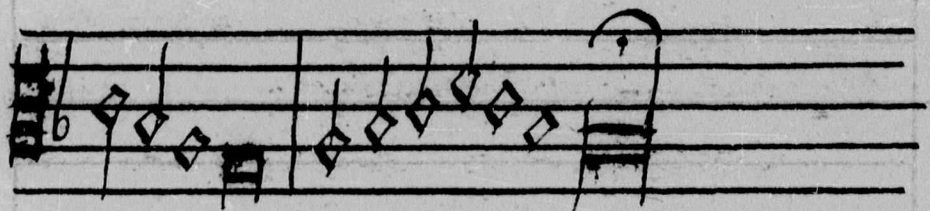
Regen

Regen O törvényben vala Jerusalemben egy ha-

talmas kiraly ö nagy keulességében, hogy ki az

vidokar mind öletj vala ö nagy kemensége-
ben.

Az királynac neue az Anthiok.
huu kiraly, kit ki üre egyptombol fa-
raho kiraly, ki Jerusalemet igen el
pusztita, pogan kegyetlen kiraly.
Sokszor

Solxrot az Sidokar bereme kéri va-
la, baluany imadasra ö kénberiti vala,
es az pogan hitre öket inti vala, es ö-
röletti vala.

Az Sidoc törüengeknec lam az el
lene vala, Antiokhus kiraly elöt is lat-
tya vala, hogy ök minden kénra es ke-
gyetle, ségre örömett mennec vala.

Antiokhus kiraly mikor ilne be-
kiben, az Sidokat inte feyenkent eleg-
ben, hogy ök is élhénec az pogan tör-
üenyben, es az ö életiben.

Mikoron a Sidoc aldozatot semné-
nec, az aldozat körbe díkno hust per-
senec, es meg fenyegette hogy azzal
élhénec, mind díkno hust ennene c.

Egy ieles bölch ember a Sidoc kö-
zet vala, es az irastudo papoc nemre-
ti vala, régi ember vala igen iambor
vala, Eleazar pap vala.

Egész Sidosagban esmerene vala,
azert Antiokhus elő hívatta vala, az
ö életere ö Eleazar nac, nagy tanachot
ad vala.

FF

keilec

Kérlek Eleazar fogad meg beszé-
demet, hogy ha ez világban akarod
te éltetvet, este férfi kérszen meg ne
tarts magadat, díszno hústol étetet.

Mert meg vagyok inuan az böl-
chnecc ö könyveben, keni valogatást
ne tegyüinc az ételben, mert embercc
vagyunc es az Itennec arzal lesöünc
kediünc kedueben.

Nagy ektelen dolog ember tör-
uent berzened, es a' termésvétet tene-
ked megtagadnod, az Itenec ellen az
ö életegben, mas kérszen az rendelni.

Merit vesd el töled az nagy bal-
gataiglagot, inkább vegyed elő emberi
okosagot, kérlek meg ne utald Itte-
nec mint attac nekiünc az szabadsagot.

Hogy ha kitöd ellen a'st te biünc
tartandod, a' te Itened nec ö haragyat
latod, melly erös sag berent cucl most
meg bantod, haragycot el mulatod.

Eleazar halla az kiralyuac a'st
monda, ez tanachot kiraly vallon ne-
ked ki ada, hogy te az sidokat regi tör-
uengyeböl, mar elszakasotand.

Ar mŷ törüenyket lóha meg nē
vtalyuc, es mŷ ar egy Isten lóha ha-
tra sem hagyuc, ar melly törüent ne-
künc Moles által adot mind öröcke
alót valluc.

Semi amaniert tölle el ne sokad-
gyunc, ezüstert aranyert mŷ egyebet
nem vallunc, selemekert kinckert ar,
mŷ Istenünket, chyac meg sem kel ta,
gadnunc.

Ar mŷ elejnkriöl a' törüeny rey-
anc ballot, kit a' Moles által Isten mŷ
nekünc adot, senki mŷ közeölliunc itt
a földalagban, még ebböl ki nem allot.

Nem illyc en nekem igy aldora-
tot tennem, ar aldoras körben esdib-
no húst szerrenem, ez vndoc allatod
nem hogy en meg ennem, sem akarō
illetnem.

Ar tŷ irastokat ar mŷenc földal-
marra, ar tŷ törüenytekét es minden
ben gyalarra, minden sokastokat es
rehelyesteket mindenben kasholstat-
tya.

3f 2.

Ar po.

Ar poganoc skoltak nagy loc If-
tent imadni, az arnyec vilagon min-
dent elegg keuanny, az ember halan-
do ez vilag iotul tigyja el kel sokadni.

Atyamnac törvenyt kel olly i-
gen örijnem, az en Istenemre paran-
chatit félnem semmi félelemert semmi
adományert egyebes né kell hinnem.

Ha mit akarok tenned te en velem
akot tegyed, ison az en testem a kar v-
gyan meg egyed, az en halalomnac a'
te Istenedről batos irdemis vegyed.

Te keuelységedben latom fel fu-
ualkottal, a' te Istenednek ereyben vgy
bixtal, es az egy Istennec valatot né-
pere, im te elő allattal.

Kegyetlenségedben sememet ki-
tolysasod, minden tagaymat borot-
uackal hasogassad, minden tetemé-
met minden ingyamat, Iztől Izre sag-
gassad.

Ar en Istennemec ar ö nagy se-
relmeyert, azokat bekéuel el senue-
dem kedueyert, Abraham Ilaknac ré-
gi bent atyagnac ar ö igyretekert.

El fel fuha & kódec Eleasar & Iten-
her, ragaszkodék akkor Itennec törve-
nyéhez, mert soha nem hayla holtig
Eleasar, pogán király hűtöre.

Fel szóval eset monda oh Itennec
törvénye, te vagy en lelkennek bator
sagor edinye, karitalan Itennec nagy
irgalmas sága, mint tégernec törvénye!

Vén sége meg téged tiltan meg
tarthatatoc, hogy te bolch löttel arer
megadottalac, semmi adományert
semmi telelemert en meg sem tagat-
lalac.

Kiért örök Iten en velem oly iol
tegyen, az en atyáimnac seregében
ö vigyen, bójne eleyben az nagy kinoc
vtan, az en lelken fel vigye

Te kegyetlen király látom akara-
todat, ki nem illetnie az te királyla
godat, es nem néz nec az ektelen dolgot,
az te királysagodra.

Alondanad meg nekem ellened
mit vitellem, anagy néped köröt mij
gonoszt chelekettom, kiért en te tölled

F/ 3.

pogán

rogan fejedelm, ereket erdemlettem.

Ar kiraly ebt halla haragra indul-
tatec, egy kegyetlen hohert elő hiuat-
tata, Antiokhus elöt lam ar Elearar,
meritelen vetkerec.

Elearar kiraly eröpen kötöszre-
te, ostorockal ötet igen meg verettete,
kegyetlen kinockal ar artatlan em-
bert, Antiokhus illete.

Igen kemmen vala Elearar hajtébē,
Isten akarattya kent nem erex, testē-
ben, minden kenia neki alom kéjyen
esic, nem haborgog szueben.

Verenec hullasat mindenec laty-
ac vala, tagya szakadasat nagy sokan
nerezic vala, de ar ö hajtében tekölletes
vala, igen chudallya vala.

Ar kennac nagy voltat allomina
nem kenuedhete, erötelen tettet lam a'
földre le eyte, aron halat aduan ö ar
egy Istenec nagy hyoseget ielente.

Egy a' hoherec köröt ki közelbē
át vala, nagy hyoseget euel kiralynac
mutat

mutat vala, Elearar torkat meg nyo-
modgya vala, igen tapogya vala.

Antiokhus ötet igen kéri vala,
hogy az pogan hűtre ő mellyec hayla-
na, diszno hussal ilue ha azt nem ten-
nye, igen hamar meg halna.

Isola Elearar mind az lidoc kéje-
ben, Itennec törvényet igen tartom
szíjümben, utannam valoknac gonosz
jeldat adni, nem akaroc ettemben.

Az en kynajmnac kiraly vegit
erheted, azért az Itennec rayta nagy
itileti, véghetetlen kijnal az Antiok-
husnac Iten eszt meg fireti.

Nagy büdös allatot orrajban iite-
nec, az Eleararnac nagy szemet tétete-
nec, a' szegén martýrnac nagyob kegy-
etlen kijnit, oly nagy hamar szerezec.

A szenben be vetec ott imalkozec
vala, ő segítségére chyac Itent hija va-
la, kiröl Elearar immar iduesseget ar-
kenban varya vala.

Ime en le vetem a' szenben az en tes-
tem, tarch meg népejdet legy irgal-
mas en

mas en nekem, népejé vétéjert ké-
lec örec tten, az kennal büntés enge-
met.

Ar szo beszéd körben am meg i-
ge meg hala, az kiraly haragya aual
semmit nem szola, am fel fularkodec
igen meg haraguec, oly igen meg in-
dula.

Ar Elearnac het gyermekei va-
lanac, ekesec valanac igen sepec vala-
nac, hogy kic egymas vtan antiokhus
miat nagy kinna meg hallanac.

Salmana neue az gyermekec any-
anac, Makabeus neue vala az első
fianac, Abet Makir Akar Aiat Ju-
das Jacob neuec het fianac.

Eleybe kiraly mind az hetet hiva-
ta, az edgyic előtte az többit meg al-
latla, Antiokhus kiraly ott az gyerme-
keket, erősen megrongala.

En tüteket kélec en szerező fiaim
minden iora intlec legyenec en gyer-
mekym, az mit neklec mondoc azt sz-
retue mondom, szerező chomotaym.
Szep

Szép kemellyec vattoc es nagy
szép Abrarattouc, az en törvényemet
tj meg ne utallyatoc, nagy birodal-
mokat en tylenekec adoc, Istenemet
vallyatoc.

Az ij törventeket már seminec
tegyetec, az en törvényemet semire ne
vegyetec, itt az lidolatagban keretö fia-
jyn, neuemet visellyetec.

Mert ha tj enneken szomat nem
fogadgyatoc, az en Istenemet es ha tj
nem vallyatoc, regatoc iöuendö kijn-
tol magatokat, soha nem mohattyatoc.

Külömb külömc kijnre szerszarm-
okat hozatoc, ahox holierokat nagy so-
kakak allatoc, az iffiakat igyen iege-
ti vala, arzal rettentü vala.

Antiochus öket igen meg fenye-
gete, az ö akarattjat ö nekic meg ie-
lenste, kegyetlen kinockal igen meg iy-
este, vegre megis ölete.

Istennec keduében az gyermekek
valanac, Istennec malakittja igen vala

I g.

ö naloc

ő nalog, ök az pogan törüent igen meg
vtalac, az Istenhez haylanac.

Az kegyetlenségtől ök semmit
nem felenec, mert az egy Istenec ke-
retetiben lönec, lanyarol sagarol az
kegyetlen kijun-c, ök meg semiyede-
nec.

Az nagy Vr istennec orszagaban
menénec, nagy jeldat hagyanc öka'
keresztényeknek, hogy mi is erkepen
az kereszttyen hylt nec ctalmaroj len-
nenc.

Nem: régen költöttec ereket be-
énegben, Vr születése vtan ennij elten-
dőben, mikoron ismanac az erer öll
szarban, es negyuen hat elrtende ben.
Finis .?.

De Ma.

ő nalog, ök az pogan törüent igen meg
vtalac, az Istenhez haylanac.

Az kegyetlenségtől ök semmit
nem felenec, mert az egy Istennek ke-
retetiben lönec, sanyarol sagarol az
kegyetlen künnac, ök meg semiyede-
nec.

Az nagy Vr istennec orzagaban
menénec, nagy jeldat hagyanc öka,
keresztényeknek, hogy mi is erkepen
az kereszttyen hylt nec ctalmaroj len-
nenc.

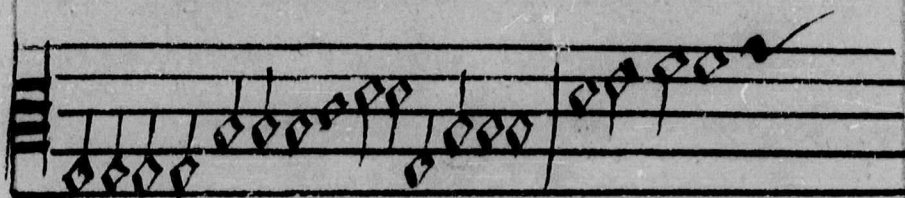
Nem: régen költöttec ereket be-
énegben, Vr születése vtan ennij elten-
dőben, mikoron ismanac az erer ötl
szarban, es negyuen hat elstende ben.
Finis .?.

De Ma.

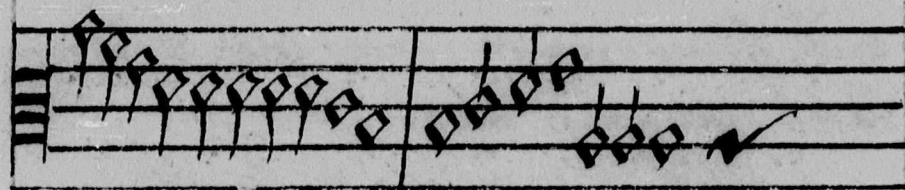
DE MALEDICTIO-

56

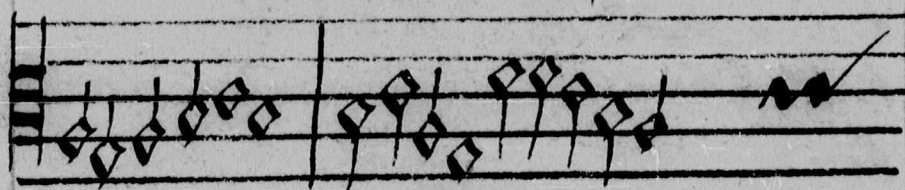
nibus. Deut. 28.

Nettenetes ez vilagnac mostan minden dolga.

chudalatos nagy valwaga es ^{ladatlansaga} hatafmasaga, nem

szeg ragta az Istenec semmi igalsaga, sem ha-

ragya sem chapasa sem irgalmasaga.

Gg 2.

Ar

Ar Vrislen meg ielente minden
akarattjat, híjrdeteti szent igeyet nagy
irgalmasagat, az bün ellen nagy ha-
ragyat rettenetes atkyat, nem akarya
ez vilagnac öröc karhorattjat.

De nem erti akít ez vilag is neuen
sem veszi, meg ielentet akarattjat cha-
semije teki, az Istenec is tanachat in-
kab bünben egyti, iora iirtö kent igijet
bolzku képpen veszi.

Imeszt irya szent Moyses ötödic
könyvében, ö könyvének huszon nyol-
cad is nemzes rendében, ved eledben
ki nem feled Istent beliedeben, mij
kint lesken a te dolgod minden étered-
ben.

Aha vradnac Istenednek skauat nem
fogadod, mit neked mond es parar-
chol ha meg nem tartandod, read kol-
nac rettenetes vetkedelmes atkoc, im
meg mondom azon kölecc, hogy meg
hallgassatoc.

Atkoröt les az varosbā atkorot
a' meröben, itt az atoc az mit híjrdet
erts meg

erts meg ved e'kedben, hogy vradnac
Istened nec nem lé'k er kedue'ben, io ke-
venched elő mented ne lé's életedben.

Atkorot lesken a' te chiüröd mindē^{re}
maradekod, atkorot lesken te gyerme-
kid mind fiad leanyod, atkorot leske a'
te chordad minden nemü barmod,
atkorot lesken az siros föld ne' ad sen-
mi hasznót.

Atkorot lesk a hol iarsk kelk min-
den életedben, meg nyomorít az W-
Isten teged nagy inseqben, atkorot le-
sken minden dolgod cheleked'edben,
meg nem el vesit az Kristen nagy hü-
tetlenségben.

Reyad bochar nagy dö'g halala
hogy meg emel'et'fel, igen meg ver, na-
gy kükséggel, minden bereg'legel na-
gy kevséggel hideg'leggel és nagy dö-
göséggel, nagy a'nal es rogyauat ho-
gy kelesgete'sel. +

Eh're valic feyed felet a'kep' fe'.
nyelséggel egg, vaksz valic talpadalat
az nagy io siros föld, port harmatot

akku hammut ékic ar akku föld, meg
repeder vgy panakol reyad ar a korn-
yu föld.

Ad ar Isten ellensegnek tégedet
kerében, el orlatol minden fele loc or
kag kegiben, ar vadaknac madarak-
nac, te esel körnögben, es nem leszen
te testedröl ki öket el ürre.

Egyvonnac fekellyeuel meg
ver Isten téged, vndoc varral vyzke-
teggel ar tynnen testedet, ne nyughal-
tal es ne lellyed sokult te kellyedet, se
mi oruos ne hasznallyon öröcke te ne-
ked.

Nagy vaksaggal bolondsaggal
meg veryen ar Isten, keheskedgyel es
elmedben kiinellen meg retteny, vgy
tapogas ar del kijnben mint vac ar
sötödben, nyomorult légy bokszut ken-
uegy te minden iidödben.

Teleseget ha hozandaz mas hal-
lyon ö velle, mikor harat csinaladar
ne lakhalsal benne, szölöt iltecz de te
semit be ne szürhes benne, te ökrödet
ele vagyac ne ehetsel benne.

Te

Te gyermekijöd kemed látuan pro-
gan kerben esnec, szíved színed ott el
híruad nagy bánatban lésnec, ellen-
ségnek ö kezében te iudayd esnec, te
mashaddal es munkaddal idegenec él-
nec.

Vízren Ilten mind vraktol idegen
nép körre, te ott szolgálz fánac könc
idegen Iltennec, vesztet leszt minden
népec tölled példat vesztet, chyutsag
leszt minden népec tegedet meuetnec.

Te a földben nagy sokat vetz kiin
hasznod el vesztet, mert a' saskac meg em-
észtic kit neheren skenuet, kölöt ültet
meg kapallod nagy erőben művelz, a'
boraban nem ihatol chyac fergeket
töltez.

Szümmölch fadijt Gabonadat ro-
gya meg emésztic, plaj fadnac ö siria-
ual nem kerdez meg hízm, fiajddal
leanyjddal nem foksz nyayaskodni,
mert fokszagban mind vitetnec kerz
nec rabba lenni.

Idegen nép orzagodban nyakad-
ra ül

ra ül neked, tisztelete nagyob leszen
hogy nem mint teneked, kezen
lélek az idegen ád kölchen te neked,
ő fő leszen te fark lélek parancsol te
neked.

Ad az Isten szolgálata ellenesség
kezében, annac szolgál ehen szomján
meritelenységben, vereséggel meg tör
téged a te erkölchödben, ott lanyar-
gat az fogságban, teged nagy szűkség
ben.

Mellette földről az Ur istenhez te
read népet, kinek nyelvet, meg nem er-
ted nagy kegyetlen népet, ki nem te-
szen tiszteletet öreg embereknek, meg
sem szanya veszedelmét az kis gyerme-
keknek.

Meg emelke te barmodnac a nép
minden sityat, te földednek ö gyümöl-
chjét mindenféle halaknak, né hagy ne-
ked buzat sem bort sem inemű marhat
lenagattya ökrejdet iuhodnac nagy
nyayat.

Reyad

Reyad Szallya varasidat erös va-
raijlat, öskue ronitja tornyaidat erös
bastyaidat, ott el veszi hatalmadat es
býzodalmadat, meg éteti ott te veted
edes magzatýdat.

Ott meg esked ötcheidnec edes/képs
gyümölchiýt, fiaýdnac leánydnac
az ö gyenge testet, ellenségnec meg el
mered rettenetességet, nagy siralsal ot
meg esked tíjn gyermekeð testet.

Kedue töltec ott egymásra igen
irigykednec, mert nem adnac az gyer-
megben ö feleségeknec, semmi ked-
vet baratodnac ott bizon nem teknc,
nagy szükséggel ellenséggel mind kör-
nyül vétetnec.

Keduen élő alkonnépec lesztec irý-
ségben, kis az földre nem lephetec a'
nagy gyengekégben, irýgyketlec fe-
rýetekre ott az nagy szükségben, mert
nem attoc férýeteknec az gyermek tel-
tében.

Azon nap szült gyermeket kerdic
mind meg enni, az oraban hogy szüle-
tic bur.
H. h.

tec bürköstöl megenni, de vroxua az
föryektöl ekt is kerdie tenni, mert ne
leken a' kükségben nekies mit tenni.

Reyad kolnac mind az atkoc ö-
vöc romlasodra, haborgatnac es gyö-
törnec Moyses akit mondgya, nem hal-
gattal Istened nec mert ő módasara, ho-
ua leknec kic sietnec a' loc hamisagra.

Nem örized Istened nec kent pa-
rancholattyat, nem tartottad kent ker-
zeset sem a karattyat, nem rettegted
nagy haragyat sem hatalmakagat, a-
zert nyiluan reyad varyad loc fele cha-
pasat.

Ielenséges chudac leknec minden
magratióban, nem kolgattal az Isten-
nec mert is a karatban, satra hattad Is-
tenedet az nagy gazdaglagban, meg
töretel az atokban Isten haragyában.

Ha nem örized meg nem tartod
az Isten beszédet, es nem feled dichöf-
séges rettenetes nevet, meg mutattya
az atoknac minden neherséget, meg
kereli az Isten minden tisztelget.
Im meg

Im meg monda kent Moyses Ist-
en akaratlyat, az bűn ellen nagy hara-
gyat, rétenetes atkyat, am meg lattyac
mikor varyac az itilet napyat, kic nem
nèxic az Istennec semmi io tanachat.

Hol mit gondol most ex vilag Is-
ten haragyauval, nagy atkyauval chypa-
kauval nagy loc ostorauval, nagy akskal-
lial az saskauval es az döghalallal, kü-
lömbe külömbe betegséggel es nyomo-
rusaggal.

Hol mit hasznal az törökök nec
kegyetlenségével, loc iambotnac rom-
latsauval keiserüségével, loc kürek nec
gyermekének nagy veszedelmével,
loc aruaknac rablagauval nagy rette-
sevel.

Az Istennec haragyatol egy chep
pél sem felünc, kent igijet tarka vötlünc
semmit nem erpiüllünc, predikallyac
nagy beüséggel, de nam nem kel ne-
künc, kégyenlegben bator éllünc
chyac legyen loc penziünc.

Nagy böységgel vgyan nyiluan
A h. 2. iargal

iatgal a'hamislag, mindenemü v'sora-
lag kalmarslag chalaroslag, melltatlan-
lag az föld népen hamis hatalmal-
lag, Egyiptomnac rablagaban élé ma-
gyar orszag.

Magyar nemzet nagy soc iot tén-
te veled az Isten, el ki hora szittyabol
az io keuer földre, fel ültete akital före
minden tisztességre, pogansagbol meg-
fordita az keresztényen hitre.

De nem tudad meg kölszönni az
Isten io voltat, nem akard meg elmer-
ni nagy kegyelmes voltat, nem fogad-
dad tanitását semmi io tanachát, de meg-
latod rövid időn nyiluanban harag-
yat.

Az tidokat Egyiptomból ki hora
az Isten, kie valamac Tarahonac kegy-
etlen-ségében, szíros földön meg ka-
lita kanaan földében, de nom töre-
az Istenhöz engedelmes-ségben.

Nagy haragyat az V'sten reatoc
megielente, városokat eltörete es se-
mie teue, nagy szükségben gyermeke-
ket vel.

ket vellec meg étete, ö magokat budo-
sban mind ööckc egyte.

Sodomanac Gomorianac mind
lön süketsége, mikor két Sott predikal-
ta nem lön tüketsége, az Istennac szent
igye nem lön böchiülletben, türes elő-
reya kalla szertelen elége.

Soc chudat tön szent Moyses Eg-
yipton földében, predikalla faraho-
nac nagy soc bironlaggal, meg müta-
ta soc chapalat Isten hatalmaival, de
nem hiue megtöretet az teger habya-
ban.

Soc chudat töt mind ööckc az
hatalmas Isten, soc orzagot varasokat
adot jogan kerben, meg mütata ho-
gy el vesznec kic elnec nagy biiben,
kic nem tarttyac szent igeyet seini
böchiülletben.

Soc rendbeli predikator mott kil-
döt közinkben kiáltattya hogy ne el-
lyünc ily telyetkenységbe, gyülöségbe
irigységben es nagy keueltségben, bujaság-
ban hamisságban telhetetlenségben.

H h o

Am

Am Budarol az tőreköc igen prédikálnac, nagy Zengessel mind az lak-
kac mŷ reganc kiattnac, iol latlyatoc
ö nagy torkoc düliös dög halálnac az
on kernec hogy adgyunc hett Iften
mondalanac.

Az lieg'en föld szomiuhozic gya-
korta nyáttunc, er're tötte már az
éget az mŷ gonosz büniunc, az nagy
portol a' mit kalliát alet mondgya mü
nekiunc, ha büniunkböl ki nem térünc
semmit nem ad nekiunc.

Mind a' kentez az iralban alet hűr-
detic nekiunc, hogy az büntöl el tauoz-
ni öröken liepsünc, mert reganc iö az
nagy a' rix kiben el kel vekenünc, de
nem hikkic naprol napra inkab el va-
kulunc.

De iay nekiunc hogy körötlünc
ninch feyedelemség, nytkent vala Nē-
niueben io kiraly felség, ez orzagban
meg hidegült már minden reménség,
reganc kallot az nagy vaksag minden
szemetlenség.

Romla.

Homlasjnknae edgyic oka feye-
delmec vattoc, nagy okajtuan mind
ez orkay panahol reyatoc, kemelletle
az föld néjren chyac hatalmaskottoc,
az Istenec tistesseget nem otalmara-
toc.

Ha tanachban egybe gyültec az-
on tanachkörtoc, az Istenec igassa-
gat mikeppen vundatoc, az Istenec
hyv szolgajt hamisnac mondgyatoc,
mijkent a' vac az dél szynben vgyan ta-
pogatloc.

Azt tudgyatoc hogy az Isten meg
vénhöt mar nem lat, de nem aloszic rey
anc pijslag nuha soc borszuit lat idgy
ol lattya ex vilagnac minden alnakla-
gat, mayd le vagya az fejszéuel az go-
nosz termö fat.

Igen törtöc templomokat arkat
igen hantoc, erös Bastyat kö falakat
erölsé rakyatoc, de féllýüc iö az ellen-
seg kit ingyen sem varloc az Istenec
nagy haragya mert hal tý reyatoc.

Az gyigaloc el veszenec az örön
vizeben

vireben, azon képpen tő el vesztet az
foggyúlóseben, bokzrontyatos az V.
ristent az kegyetlenlegben kiert este
mind öröcke nagy keserűseben.

Meg nyomorult kötötletet az a .
nya szent egy har, majd elpusztul nem
epülhet lam sem igasag, fislétsé-
ben vala köztűnc mýnap az chalard-
sag, de most nem kel az igasag nem
kel az mennyorság.

Örök Isten otalmazzad a' keresit.
tyénséget, otalmazzad mý kötöttűnc
a' te szent igydet, adgy mý közzenc i-
gasagos fejedelemséget, veddel rol-
lunc örök Isten az kegyetlenséget.

Ezer ött száz negyven hetben mi-
koron irmanac, Tallyan herre ekt é.
nekben siket magyaroknac, kie Isten-
nec befevével semmit nem gondol-
nac, hogy meg lassac mýokaert rom-
lasra iutanac. .?.

Ezen utolsó enekkel úgy látszik be van
 fejezve e gyűjtemény, mert azon kívül,
 hogy az egész nagy kötetet nyújt, az utol-
 só levélben hiányzik a mindenütt /kivétel/
 1. köt. f. 4. // felalálharó örző /curoos/, melly
 meg ott is jelen van, hol új ének kö-
 vetkerik.

Írta Gyurikovits Jeván.
 acad. leiro.

Ezen utolsó enekkel így lássuk be van
 fejezve e gyűjtemény, mert azon kívül,
 hogy az egész nagy kötetet nyújt, az utol-
 so levélben hiányzik a mindenütt /kivétel/
 1. köt. f. 4. // felsőaláháró örszö /cúros/, melly
 meg ott is jelen van, hol új ének kö-
 vetkerik.

Leírta Gyurikovits Jován.
 acad. leiro.